

IRL-i segane lubadus

Loosung „kodukulud alla” oli IRL-i liikmete (pildil Sven Sester) sõnul lihtsustatud ja valijaid partei petnud pole, sest konkreetsed lubadused saavad täidetud. lk 2–3

Riik toetab ühistransporti üha rohkem

Riigieelarvest kulub ühistranspordi toetusteks tänava 62,4 miljonit eurot, viiendiku võrra rohkem kui aastal 2010. Suurim osa läheb maakondliku bussiliikluse toetuseks. lk 9

Rahva-kalendri rakendus laenab liialt

Riigikantselei tellitud rakendus kubiseb tsitaatidest, mille allikale pole viidatud, osa sisu pärineb aga rahvaluule arhiivi materjalil. lk 8

Kuhu jäi õpetajate palgatõus?

Noortest õpetajatest, kes pidanuks lubatust kõige enam võitma, nägi veebruaris oma pangakontol soovitud palgatõusu vaid kolmandik. lk 4

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 32 | NELJAPÄEV, 14. VEEBRUAR 2013

ajaleht.epl.ee

Foto: Rauno Volmar

Mitte poliitiline, vaid humanistlik

Eesti 95. aastapäeva kontserdi lavastaja Elmo Nüganen ei kavatse sellele poliitilist sõnumit anda. „Kui loodud etendus paneb vaataja mõtlema, siis on tore,” ütleb ta. Ka Nüganeni uus sõjafilm „1944” tuleb „lepitusfilm”. lk 10–11

Tuludeklaratsioonide esitamisel kasvasid tulude mahaarvamise piirangud

Homsest saab ametlikult hakata deklareerima eelmise aasta tulusid, kuid varasemaga võrreldes on lisanud rida mahaarvamise piiranguid. Suurima mõjuga piirang puudutab umbes 20 000 inimest, kes saavad märksa vähem oma tuludest maha arvata eluasemelaenu intresse, koolituskulusid, kingituste ja annetuste peale kulutatud raha.

Kui aasta varem oli piirmääraks 3196 eurot, siis nüüd saab eespoolnimetatud kulusid tuludest maha arvata kõigest 1920 euro eest. Seega, kui varem võis sel moel riigilt tagasi saada kuni 671 eurot, siis nüüd maksimaalselt 403 eurot.

Teine piirang puudutab vabatahtlikku kogumispensioni ehk nn kolmandat sammast. Kui seni kehtis mahaarvamise-

le piirang 15% tuludest, siis eelmisest aastast lisandus klausel, et mahaarvatavad kulud ei tohi ületada 6000 eurot. Tõsi, kuigi samm on maksukoormuse vähendamiseks tõhus ja peaaegu ainus vahend, on tema populaarsus Eestis pigem languses: eelmisel aastal vähenes koguni 4139 võrra nende inimeste arv, kes kasutasid võimalust kolmandasse sambasse tehtud

sissemakseid oma tuludest maha arvestada.

Eestlased on tulude deklareerimisel üha aktiivsemad. Eelmisel aastal tegi seda 643 545 inimest ehk peaaegu 16 000 inimest rohkem kui 2010. aastal. Kokku deklareeriti 2011. aasta eest tulu ligi 5,3 miljardit eurot. Tulumaksu tagastati 79% tuludeklaratsioonide alusel. Tagastamisele kuuluv keskmine sum-

ma oli ühe deklaratsiooni kohta 226 eurot.

Samas on ka võimalus, et tulumaksu tuleb hoopis juurde maksta. Näiteks eelmisel aastal määrati tulumaksu juurde maksmine 3,5% tuludeklaratsioonide alusel. Inimeste arv, kes pidid tulumaksu juurde maksma, kasvas 1061 võrra. Keskmine juurdeääratud summa oli 1300 eurot. **Harry Tuul**

Tagasimaksed veebruari lõpust

●● Elektrooniliselt tuludeklaratsiooni esitanutele, kelle deklaratsioon ei vaja lisa kontrolli ja kes olid möödunud aastal seaduskuulekad, alustab amet tulumaksu tagastamist hiljemalt 28. veebruaril.

●● Kui keegi esitas eelmise deklaratsiooni hilinemisega või olid tal mullu maksuvõlad, tuleb tagastust oodata kauem. ●● Paberdeklaratsiooni esitajad saavad tagastusi 20. aprillist.

JUHTKIRI

Õpetajate kolm ärritajat

Paljud õpetajad ütlevad, et palgakorraldus, mille haridusminister Jaak Aaviksoo mullusele õpetajate streigile vastuseks kehtestas, tähendab palgatõusu ilma palgatõusuta. Nurinat on rohkem kui heakskiitu, kuigi riigikassast omavalitsustele õpetajate palga maksmiseks suunatavat summat – haridustoetus – tõstis riik 11% ja see on muudetud rangelt sihtotstarbeliseks.

Osa sellest müsteeriumist saab seletuse lähemate kuude jooksul, kui palgatõusu maksavad tagantjärele välja omavalitsused (Tallinn, Tartu ja mõned veel), kellel asjaajamine rahandusministeeriumiga uue rahastamiskorra küsimuses veel kestab. Aga ka seejärel jääb vähemalt kolm teemat, mis haridusministeeriumi ja õpetajate suhteid palgaküsimuses teravana hoiab.

Üks on haridusministeeriumi soov haridussüsteemi efektiivsemaks muuta. See tähendab muu hulgas, et ministeeriumi jaoks ei võrdu üks õpetaja tingimata ühe ametikohaga. Kui ühte ametikohta täidab näiteks 1,2 õpetajat, siis loomulikult kujunevad nende palgad ministeeriumi nimetatutest väiksemaks, kui just omavalitsus oma taskust juurde ei maksa.

Teine rahulolematust soosiv tegur on see, et näiteks noorempedagoogi palga alammäära tõus 608 eurolt 715 eurole on küll protsentuaalselt suur, aga sinivalgele unistusele Soome palgatase-mest jääb 715 eurot ikkagi tublisti alla.

Tulemustasust

Koolidirektorite juhtimisvõtetel ja motivatsioonisüsteemidel tuleb silma peal hoida.

ja paikneb paratamatult ümber ka vajadus õpetajate järele. Soome palgatasemele jõudmine on igal juhul vähemalt mitme aastakümne, mitte ühe-kahe poliitilise otsuse küsimus.

Kolmas tüliõun seevastu on vägaagi ideoloogiline. Uue palgakorralduse järgi on koolijuhtidel ja koolide hoolekogudel vabadus otsustada, kuidas jagada õpetajate vahel nn motivatsioonikomponent, umbes 145 eurot ametikoha kohta. Osa peab muudatust mõistlikuks, sest nõnda saab parematele õpetajatele paremat palka maksta; teised väidavad, et see võtab õpetajatelt ära kindlustunde ning lõhub nende omavahelist koostööd ja solidaarsust. Kõigi eelduste kohaselt hakkab motivatsioonikomponent osas koolides hästi tööle, aga osas muutub intriigide allikas – sõltub koolidirektori objektiivsusest ja juhtimisoskustest.

Aaviksoo teeks targasti, kui motivatsioonisüsteemide loomisel ja direktorite juhtimisvõtetel silma teravalt peal hoiab. Vastasel juhul tuleb mõne aasta pärast tõdeda, et tema palgareform ei andnud loodetud ja soovitud tulemusi. ●

REPLIIK

Esimene aitaja olgu riik

Päevaleht kirjutas eile, kuidas Peeteli kogudus jagas lume-sajus hädalistele toitu. Pöördumisi aidata rahalistes raskustes inimesi saabub väga tihti, mis on iseenesest imelik, sest Eestis, nagu enamikes arenenud riikides on ametlik sotsiaalhoolekanne. Heategevus on üllas, kuid paljulapseliste perede ja töötute probleemidega peaks tegelema meie riik elanikelt kogutud maksuraha kasutades. Ning Eesti elanikud peaksid survestama poliitikuid valupunkte kiiresti leevendada. Era-abi ei saa muutuda Eestis rutiinseks lahenduseks, sest ainult riik saab jagada toetusi süsteemselt, jätkusuutlikult ja inimvääriskust riivamata. ● **Mari Peegel**

Lk 8: Risto Järv: kuidas riigikantselei laseb folkloristide tööll liugu
Lk 8: Priit Simson: tapad maadluse, tapad traditsiooni

ÖNNELIK ÖNNETUS

Teisipäeva pärastlõunal sõitis Märjamaa vallas Naistevalla külas teelt välja koolibuss. Lapsed õnnetuses kannatada ei saanud ja pärast kraavist väljatõmbamist jätkas buss teed. **Delfi**

ANDRUS ANSIP: SOOJUSTAGE OMA MAJAD

Peaminister Andrus Ansip rääkis riigikogu infotunnis, et tema pere elektriarve oli möödunud aastaga võrreldes 14 protsenti väiksem. Seda suuresti seetõttu, et maja suvel ära soojusta-

ti. Ansip märkis, et tema kodus tasub soojustamine end ära viie aastaga. „Argumente sooja mittepida maja soojustamata jätmiseks tegelikult ju ei ole,” leidis peaminsiter Ansip. **EPL**

IRL: Jah, „kodukulud lihtsustatud sõn

Reportaaž

Urmas Jaagant
reporter

Kodukulude allatoomise loosungiga võimule saanud IRL põhjendab praegu sõnumit kommunikatsioonihäirega.

Seni on oma sõnumite avalikkusele mõistetavaks tegemisega hädas olnud Reformierakonna poliitikud, kes tihilugu on pidanud selgitama, mida nad ühe või teise lausega on mõelnud. Nüüd on üsna samasuguses seisus Isamaa ja Res Publica Liit (IRL), kelle juhtliikmed peavad seletama, mida tegelikult mõeldi valimisteagse iseenesest selge loosungiga „kodukulud alla”.

Viimastel päevadel on inimesed leidnud postkastist kaks, mõni ka kolm ümbrikku. Ühest pudeneb pihku kümneid protsente tõusnud elektriarve. Teisest kukub välja kerkinud võrguteenuse arve. Kolmandas ümbrikus on aga IRL-i valimislubaduste täitmise „aruanne”. Üks neist lubas kahe sõnaga „kodukulud alla”. Kuidas peaks inimene neid kolme paberit käes hoides IRL-i loosungit mõistma, käis Eesti Päevaleht eile riigikogus IRL-i fraktsiooni liikmetelt küsimas.

Väga heal meelel ei paistnud IRL-i saadikud oma ammust

juhtlauset selgitada soovivat. Riigikogus kabinetiuste vahel selgus kiiresti, et taktika „helista saadikule, ütle jututeema ja kutsu ta intervjuuks koridori” ei töötanud. Teemat kuuldes soovisid mõnedki saadikud küsimusi e-kirjana, kuigi küsija seisis teisel pool ust.

Rahanduskomisjoni esimees Sven Sester, keda siin kirjutaja nägi sisenemas ühte IRL-i fraktsiooni kabinetit, väitis telefonis, et ta ei ole fraktsioonis kohal ja soovis vastata kirjalikult. Mõne aja pärast samast kabinetist väljudes ja suurde saali kiirustades

Sester sisenes IRL-i fraktsiooni kabinetit ja väitis telefonis, et teda pole seal.

ei olnud Sester soovi muuten: palun küsimused meili teel. Kirjalikult Sester küsimustele õhtul ka vastas.

Rohkem edu tõi Eesti Päevalehele riigikogu istungisaali ukse valvamine ja IRL-i saadikute püüdmine ettehelistamata. Kõik tabatud ja lühiintervjuuga soostunud IRL-i liikmed kiirustasid ümber lükkama, justkui ei sooviks erakond oma vanu valimisloosungeid selgitada – vastupidi, asi on vaja selgeks rääkida, sest IRL olevat oma sõna pidanud. ●

Tõnis Palts: leping selgitas

Tõnis Palts

riigikogu IRL-i fraktsiooni liige

●● **Inimeste kodukulud ei lähe teie võimulolekuga praegu alla. Kas te olete valijaid petnud?** Minu meelest oli väga täpselt lepingus kirjas, mida kodukuludest pidi alla viidama. Kogu maailmas on inflatsioon ja kõik kulud suurenevad. Inimesed võivad igasugu asju välja mõelda, mida kodukuludesse panna. Aga kui on konkreetselt öeldud, mis abinõud need on – elamute soojustamine, elektrihinna tõusu pidurdamine taastuvenergiatasude vähendamisega ja kodualuse maa

vabastamine maamaksust, siis need on asjad, mida reaalselt saab teha. ●● **Kas loosung tähendas seda, et mitte kodukulud ei lähe väiksemaks, vaid tõusevad vähem?** Juhin veel kord tähelepanu, et see oli täpsustatud. Oleks niisama olnud üks lause „Kodukulud alla”, siis jah, aga see oli alati täpsustatud, lepingus lahti kirjutatud. Loomulikult oleks võinud kuskil filoloogiliselt seda asja ettevaatlikumalt öelda, aga tahes-tahmata on naha, et selle kallal on lihtsalt tüli norimine ja ilukumine.

●● **Te leiate, et sõnumit oleks pidanud teisiti kommunikeerima?** Ma ei oska öelda mismoodi, aga kui praegu on õhus selline paranoiline suhtumine, siis mingi viga on tehtud. Ei saa ju alati süüdistada teisi, tuleb vaadata peeglist. Mingi filoloogiline väärtus on seal toimunud.

Toomas Tõniste: loosung võis mõn

Toomas Tõniste

riigikogu IRL-i fraktsiooni liige

●● **Inimeste kodukulud ei alane. Kas olete valijaid petnud?** Kui vaadata seda loosungit ja ootusi, mis sellega kaasnesid, siis mõni võib öelda, et me oleme petnud ja on valesti aru saadud. Aga kes luges lepingut valijaga ja süvenes, see sai aru, mida me sellega mõtlesime. Et milliseid kodukulude komponente annab mõjutada ja milliseid me oma lepinguga lubasime mõjutada. ●● **Aga kui inimene vaatas sinist plakati, kus oli kaks sõna „kodu-**

kulud alla”, siis te eeldasite, et ta loeb peenikest kirja ehk lepingut valijaga?

Kui loosungeid loeme, siis igaühe omadest võis midagi välja lugeda ja tõlgendada neid nii, kuidas keegi tahtis. Meil läksid ju konkreetsed lepingud laiali, kus oli lahti kirjutatud, ja mitte väga väikeses kirjas. Igaüks, kes süvenes – ja ma ei usu, et Eesti inimesed nii rumalad on, et vaid pealkirju loevad –, sai aru, mida on lubatud. Kes seda ei teinud, eks need tunnevadki end petetuna.

●● **Aga inimene näeb enda arvet. Te mõistate, et tema näeb kulude tõusu?**

Täpselt. Ma näen ise samamoodi arvet. Need, kes külvavad paanikat, rääkisid hirmsatest hinnatõusudest, võib-olla nendel lasub ka palju vastutust selles, miks nii paljud inimesed tegid endale kindla

Täna digilehes

- Rootsis kaob aastas jäljetult u 9000 hobust – kas liha-tööstusesse?
- Google kaardistas Põhja-Korea tuumakatsetuse

TÕSTAMAA KIUSAMISE FILMIJA VISATI KOOLIST VÄLJA

Paar nädalat tagasi avalikuks tulnud juhtum Tõstamaa keskkoolis, kus õpilased filmisid matemaatikaõpetaja mõnitamist, viis selleni, et juhtumi videole jäädvustanud poiss visati koolist väl-

ja. Õpetajat kiusanud poisid õpivad koolis edasi. Parasjagu on käimas ka vääртеomenetlus karistusseadustiku avaliku korra rikkumist käsitleva paragrahvi tunnustel. **ERR**

EESTLASED RABAVAD PALJU TÖÖD TEHA

1924 tundi töötasid 2011. aastal eestlased keskmiselt, selgus OECD avaldatud ülevaatest. Eestlaste töökus on OECD

keskmisest näitajast (1776 tundi) märksa suurem ning meist rohkem tunde rabasid vaid mehhiklased, tšiillased, kreeklased, ungarlased ja poolakad. **Delfi**

alla” võis olla liiga um, aga petnud me ei ole

Enda sõnul fraktsioonis mitte viibinud Sven Sester leidis, et muga-
vam oleks küsimustele siiski kirjalikult vastata ja kiirustas riigikogu istungile.

Foto: Rauno Volmar

Ilves: ettevõtted peaksid olema hoolivamad

Toomas Hendrik Ilves
pani pahaks Eesti Energia ja Swedbanki hoolimatust kohaliku elu vastu.

Anna-Liisa Villmann
anna-liisa.villmann@epl.ee

President Toomas Hendrik Ilves tegi eile linnade ja valdade päeva avakõnes etteheiteid suurfirmade Eesti Energia ja Swedbanki panusele Eesti ühiskonna heaollu. Esimese näitena koputas Ilves Eesti Energia südametunnistusele. „Omanik, juriidiliselt nõukogu, on nõustunud investeringutega tuhandete kilomeetrite kaugusel Eestist. Ent rahvusliku elektrifirma tuhandeid kliente kodumaal huvitavad hoopis elektriarvete arvutamise põhimõtted ja kasumimarginaali põhjendatus,” rääkis ta.

Eesti Energia pressiesindaja Eliis Venniku sõnul investeerib ettevõtte peamiselt kohalikkude ellu. „Täna on otsustatud investeringuid kokku mahus 1,7 miljardit eurot, millest Eestist välja investeeritakse vaid ligikaudu 3,5 protsenti ehk 60 miljonit eurot. Seejuures on ka välismaiste investee-

ringute eesmärk tuua tulu Eestisse,” selgitas ta.

Vennik märkis ka, et Eesti Energia maksab riigieelarvesse kopsakaid dividende ning viimastel aegadel olnud kasumiveduriks õlimüük.

Teise näitena tõi Ilves Swedbanki plaani sulgeda sel aastal kontorid Elvas ja Märjamaal, mis soodustab ääremaastumist. „Eesti riik on sedasama Swedbanki usaldanud ja paigutanud sinna meie avalikku raha. Nii on Swedbank osa oma kasumist teeninud tänu Eesti riigile. See eeldaks suhtumist, mida diplomaatias nimetatakse vastastikuks mõistmiseks,” ütles ta.

Swedbanki jaepanganduse divisjoni direktor Ulla Ilisson selgitas, et otsus kontorite kohta on lõplik. „Mõlemas kohas jäävad alles sularahaautomatid. Samuti hakkab mõlemat asulat regulaarselt külastama meie pangabuss,” lausus ta.

Inimeste kasvav soov teha pangatoiminguid elektroonilistes kanalites on Ilissoni sõnul mõjutanud kontorite külastatavust. „Näiteks neis kahes suletavas kontoris on klientide hulk viimase viia aasta jooksul langenud umbes 40 protsenti,” märkis Ilisson. ●

ele olla eksitav

paketi. Pigem oleks pidanud need, kes tahtsid turu avanemist näidata negatiivses foonis, rääkima sellest, et Põhjamaade börs on olnud võrdlemisi stabiilne. Aga arusaadav, kui keegi külvab paanikat, lähevad inimesed kindla paketi peale.

●● Kas see kahehõneline loosung IRL-il ei olnud siis piisavalt selge? Ma mõnan, et see loosung „kodukulud alla” võis olla eksitav mõnele, kes ei süvenenud, mida selle all täpselt mõeldi.

Vaata videot digilehest
●●● ajaleht.epl.ee

Nutitelefon
omanikud,
vaadake
videot

Margus Tsahkna: kodukulud tõusid vähem

Margus Tsahkna
riigikogu IRL-i fraktsiooni liige

●● IRL-i valimisloosung oli „kodukulud alla”. Inimesed ei tunne, et kodukulud alla läheksid.

IRL sõlmis valijatega lepingu. Kui seda loetakse, siis oleme lubadused täitnud. Lubasime, et taastuvenergia tasu alaneb ja see on ka ainus energiaarve osa, mis on alenenud. Meil on antud sisse eelnõu, mille järgi suurusjärgus 300 miljonit eurot aastani 2020 peaks inimesed vähem maksma taastuvenergia tasu.

●● Kui inimene vaatab arvet... Räägime siis konkreetselt IRL-i

lubadustest, mitte sellest, mida täna meile külge kleepida tahetakse. Teine lubadus oli see, et me investeerime kortermajade soojutamisse. See on põhiline koht, kust tuleb energiasääst. Siis me lubasime kaotada kodualuse maamaksu. See, mille me oleme lubanud, oleme täitnud. Aga ma saan aru sellest, et täna saavad inimesed suuremaid energiaarveid ja need on ka kodukulud. Selles mõttes IRL-i süüdistatakse ja eriti teiste erakondade poolt, et meie oleme selle põhjustanud. Aga kui me oleks oma lubadused täitmata jätnud, oleks kodukulud veel suuremad.

●● Kas saan siis aru, et loosungit võib tõlgendada nii – kodukulud mitte ei lähe väiksemaks, vaid tõusevad vähem?

Kui vaatame arve, siis ka IRL-i poliitikut saavad ju aru, mis Eestis toimub – kodukulud on tõusmas. Aga

need oleks kindlasti rohkem tõusnud, kui meie lubadused ja leping valijaga oleks jäänud täitmata.

●● Kas see kurikuulus kahehõneline loosung oli siis kommunikatsioonihäire?

Valimistel on alati nii, et sõnumid lihtsustatakse hästi abstraktsele tasemele. Üks meie lühikestest sõnumitest oli seotud kodukuludega. Sellepärast me saatsime valijatele konkreetse lepingu, kus oli kirjutatud, mida me lubame.

Vaata videot digilehest
●●● ajaleht.epl.ee

Nutitelefon
omanikud,
vaadake
videot

Nõmme Linnaosa Valitsus
TEATAB

Nõmme Linnaosa Valitsuses Vabaduse pst 77 I korruse teenindussaalis saab 21. veebruarist kuni 28. veebruarini tutvuda Männiku tee 51 // Värava tn 10 kinnistu detailplaneeringu eskiisiga, mille koostamise eesmärk on kinnistu jagamine 2 krundiks, ehitusõiguse määramine olemasoleva üksikelamu ja abihoone laiendamiseks, kuni 2 maa-ala aluse korrusega üksikelamu ning kahe autovarjualuse ehitamiseks. Detailplaneeringu eskiisi autor tutvustab planeeringu lähteseisukohti ja vastab huviliste küsimustele Vabaduse pst 77 28. veebruaril kell 14.00

Tallinna Kesklinna Valitsus
TEATAB,

et **25.02-04.03.2013** on Tallinna Kesklinna Valitsuses võimalik tutvuda **Vesivärava 40 kinnistu detailplaneeringu eskiisilahendusega**. Planeeritava maa-ala suurus on 0,18 ha. Detailplaneering soovitakse koostada eesmärgiga määrata elamumaa maakasutuse sihtotstarbega Vesivärava tn 40 kinnistule ehitusõigus kuni 3 maa-ala aluse korrusega mitme korteriga elamu ehitamiseks. Lisaks määratakse detailplaneeringus üldised maakasutustingimused ning heakorrastuse, haljastuse, juurdepääsuteede, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtted. Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Tallinna Linnaplaneerimise Amet ja koostaja K-Projekt AS. Eskiisilahenduse tutvustav avalik arutelu toimub **5. märtsil 2013 algusega kell 14.00** Tallinna Kesklinna Valitsuse saalis Nunne tn 18. Detailplaneeringu materjalidega saab üldnimetatud ajavahemikul tutvuda tööpäeviti Tallinna Kesklinna Valitsuse, asukohaga Nunne tn 18, hoovimaja toas nr 32 ning Tallinna Linnavalitsuse, asukohaga Vabaduse väljak 7, I korruse infosaalis esmaspäeval 8.1518.00, teisipäevast neljapäevani 8.1517.00 ning reedel 8.1516.00. Detailplaneeringu jooniste ja seletuskirjaga saab tutvuda ka Tallinna planeeringute registris aadressil <http://tpr.tallinn.ee/tpr>

Segadus õpetajate palgaga: kes, kui palju ja millal ometi juurde saab?

Analüüs

Lauri Tankler
reporter

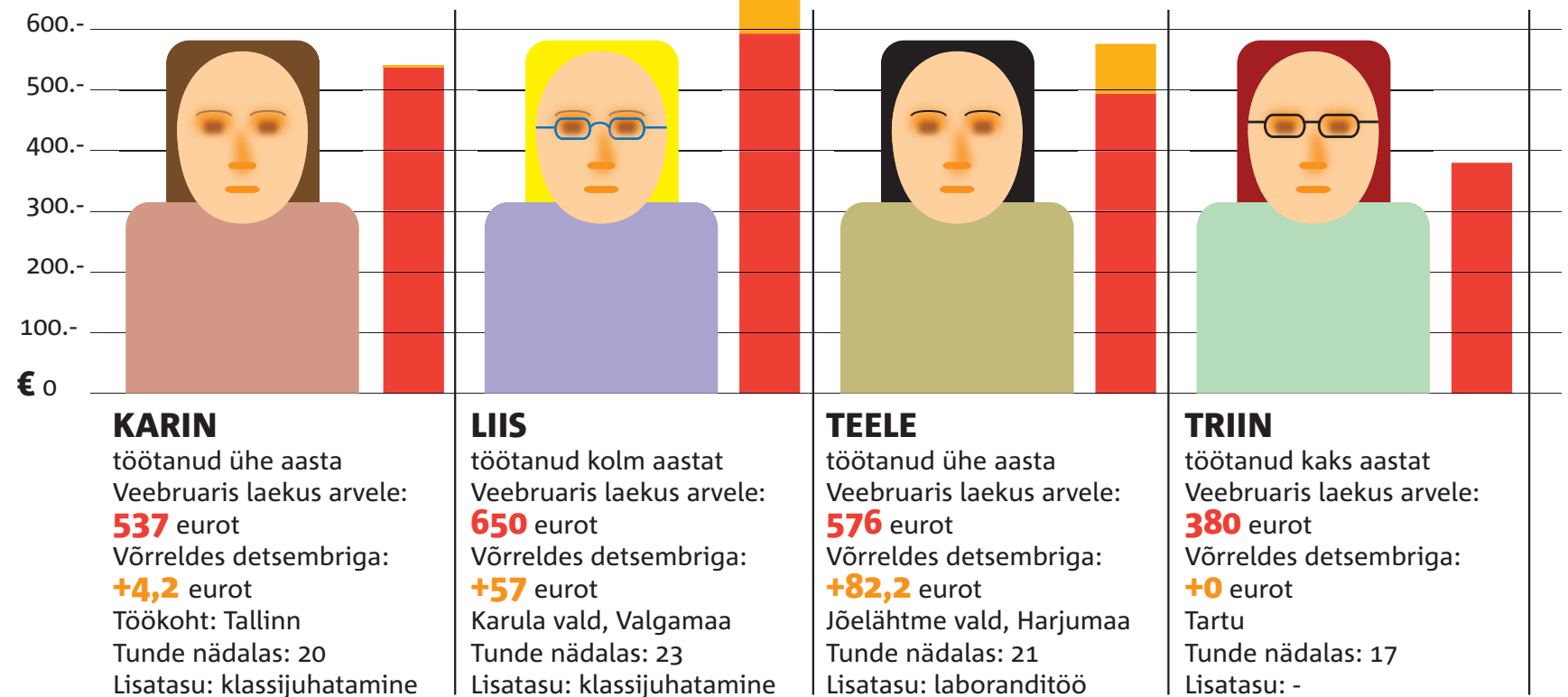
Palgapäeval avastasid paljud õpetajad oma kontolt tavapäraselt väikse summa. Kuhu jäi palgatõus?

Nüüd on selge: veebruarikuus õpetajate pangakontodele laekunud summa pole see, mida oodati. Nii ongi ajalehed, uudisteportaalid ja teleuudised olnud täis lugusid sellest, kuidas haridusministeerium pettis ootuseid, ütles välja absurdelt suuri arve ja lõpuks jäid kaotajaks ikkagi needsamad õpetajad, kes aasta tagasi streigiga välja tulid.

Eesti Päevaleht uuris õpetajate käest, kui palju nad siis palka said. Pöörasime tähelepanu justnimelt noortele õpetajatele, kes pidanuks lubatud palgatõusust enim võitma. Toimetusele andis endast märku 16 noort õpetajat – Tallinnast, Tartust, Jõelähtelt, Rae vallast, Keilast, Valga lähedalt Karulast ja veel mõnest omavalitsusest. Kurb tõde on selline: sõltuvalt koormusest, haiguspäevadest, õppepuhkustest ja muudest lisatasudest nägi veebruaris oma pangakontol soovitud palgatõusu vaid kolmandik. Kuhu raha jäi?

Hiljem ja tagantjärele

Eelkõige on praegu palgad samaks jäänud just suuremates omavalitsustes (Tallinn, Tar-

Näidis: nelja noore õpetaja palgad Eesti eri paikadest

tu), mille juhid on juba välja öelnud, et jaanuaris saamata jäänud palgatõus makstakse välja tagantjärele. Haridusministeeriumi avalike suhete juhi Argo Kerbi sõnul makstakse omavalitsustele haridustoetus välja kogusummas juba aasta alguses ehk siis pärast seda, kui rahandusministeerium on selle kinnitanud.

Samal ajal peetakse mõnes paigas kohaliku ametiühingu-ga alles palgaläbirääkimisi ja koolide eelarvetesse pole lisaraha veel jõudnud. Kerbi kinnitab, et see, millal, kuidas ja

millises mahus omavalitsus palgaraha koolidele eraldab, on nende endi otsustada.

Kes palka juurde saab

Üks vaidlusi tekitanud koht on see rahasumma, mille haridusministeerium on välja arvutanud õpetajate keskmiseks palgaks. Nii oleme lugenud nendest koolidest, kus direktorid räägivad avameelselt, et ministeeriumi arvud on tunduvalt kõrgemad kui nende omad.

Kuid ministeerium arvutab palkasid just ametikohtade, mitte konkreetsete töötaja-

te järgi. Kui 12 ametikohal töötab 16 õpetajat, siis on vaja raha kuidagi kõigi vahel ära jagada.

Veebruaris nägi oma kontol soovitud palgatõusu vaid kolmandik õpetajaid.

Õpetaja ametikohti arvestavad eri omavalitsused aga erinevalt – ühes kohas on täistööaeg määratletud klassi ees veedetud 22 tunniga, teises 24-ga,

mõnes kohas on see seotud hoopis õpilaste arvuga klassis. Igatahes on tegemist kooli ja omavalitsuse enda otsusega.

Ministeeriumi lubatud, seadusega sätestatud miinimumtasu tõusis 608 eurolt 715-le. Sellega võidavad aga just noorem- ja ametijärguta pedagogid. Ülejäänute palgatõus on nüüd kooli juhtide, hoolekogude ja omavalitsuste teha.

Kes raha eest vastutab

Kas ministeeriumil on kuidagi võimalik vastutada selle eest, et õige palk õigesse koh-

ta jõuaks? Kerbi sõnul on riigi raha kasutamist võimalik jälgida riigikontrollil: „Ministeeriumi ja omavalitsuste vahel haridustoetuse kohta lepingute sõlmimist me praegu ei plaani.”

Ministeeriumi plaan on avalikustamine: mida läbipaistvam on raha liikumine, seda paremini saavad õpetajad aru, kuidas nende palk kujuneb. Selle nimel saatis ministeerium kõikidele koolidele nende omavalitsuse palgatoetuse summad, et õpetajad saaksid teada, kui palju on nende jaoks raha juurde tulnud. ●

Illustratsioon: Peeter Sepping

VÄRSKES ÄRILEHES:

Heiti Hääl:

Riigi peataolek võib viia gaasiterminali Eesti asemel Soome

- Eesti ehitusturgu ähvardab sel ja järgmisel aastal ränk langus
- Venemaa superrikas paigutas miljoneid eurosid Eesti sadamatesse
- Eesti põllumajanduse kõrge tase köidab üha enam välisruvi
- Tallinna börsile iseloomulik haigus levib kogu maailmas

ärileht

NÜÜD MÜÜGIL!

Osta Ärileht hästi varustatud lehemüügikohtadest või telli. **Info ja tellimine:** tel 680 4444 või klienditugi@lehed.ee
Eesti Päevalehe Äripaketi tellijad saavad Ärilehe automaatselt. Loe digiversiooni: www.epL.ee/arileht

Foto: Prit Simson

Ahtri tänava parkla väljasõit peatas autojuhid „naeruga”

Tähelepanek Tallinnas Ahtri tänava parklast Jõe tänavale suundunud autojuhte ootas ees ebameeldiv üllatus. Kõigepealt tuli neil silmitsi seista punasetriibulise tõkkega, mis keelas tänavale sõita, ning tagatipuks oli keegi tundmatu nalja teinud ja riputanud tõkke külge suurelt välja trükitud sildi, mis on näha kõrvaloleval fotol.

Oli see kirjasõnas naerparastav või mitte – Ahtri tänava parklat kasutavad tihti kiirustavad autojuhid Jõe tänavale jõudmiseks, selle asemel et pünase tule taga parempöör-

deks luba oodata. Kuigi Ahtri tänava parkla suleti Jõe tänavale väljasõiduks juba jaanuari lõpul, tekitas muudatus eile ka segadust.

Üks Delfi lugeja kirjeldas, et parkla oli täis segaduses tagurdavaid autojuhte. „Eks see on arusaadav, et kui paljud on harjunud läbi parkla Jõe tänavale vupsama, siis nüüd nad on hädas,” ütles lugeja.

Tallinna transpordiameti liikluskorralduse osakonnast põhjendati väljasõidu sulgemist sellega, et see tekitas jalakäijate ja teiste liiklejate jaoks ohtlikke olukordi. Kelli Seiton

Neli Eesti Päevalehe ajakirjanikku püüavad pressipreemiat

Eesti ajalehtede liidu žürii valis eile õhtul välja 2012. aasta parima uudise, arvamuse, olemusloo ja noore ajakirjaniku nominendid.

Eesti Päevalehest kandideerib parima olemusloo autori tiitlile Lauri Tankler („Kristen Michal: „”, 2.08), parima arvamuseloo autori tiitlile Tuuli Jõesaar („Ellujäämisõpetus hooldushaigla patiensendi lähedastele”, 18.06, ilmus Eesti Päevalehe veebilehel epl.ee), parima noore ajakirjaniku nominent on Piia Puuraid („Videvikukütuse jahil: kuldkestides vene ärikad ja tolmuks garaažid”, 6.07; „Marek Helm: salakütuseäri ei ole meie riigis see, millele peaks kaasa tundma”, 11.07) ning aasta ajakirjaniku nominent on Rein Sikk.

Eesti Päevalehe ajakirjanike kõrval kandideerivad olemusloo preemia nimel Kristi Vainküla ja Sulev Vedler Eesti Ekspressist ning uudise kategoorias Bianca Mikovitš Maalehest.

Parima arvamuseloo kategoorias on nomineeritud ka Rein Raua 29. oktoobril Eesti Päevalehes ilmunud arvamuseloo „Back in the USSR” ning Postimehes ilmunud Silver Meikari lugude seeria erakondade rahastamise kohta.

Parima uudise nominendid on Rasmus Kagge lugu „Politseijuhid vaiksivad maha sadade inimeste võltsitud karistused” (ilmus ERR-i uudisteportaalil 7.11) ning Tuuli Kochi Postimehes ilmunud lugude sari korralagedusest EAS-is.

Ajalehtede liit kuulutab võitjad välja 1. märtsil. **• EPL**

Eesti taastuvenergeetikud süüdistavad riiki sõnamurdmises

Ettevõtted põhjendavad Eestisse investeerimise lõpetamist taastuvenergia tasude kärpekavaga.

Andres Reimer
andres.reimer@epl.ee

Taastuvenergia koja esindajad alustavad täna majandusministeeriumis kriisiläbirääkimisi, et sundida nii ministeeriumi kui ka riigikogu muutma komisjonis juba hääletamise läbinud seisukohti. „Majandusministeerium esitas riigikogu majanduskomisjonile mitu ettepanekut, mis erinevad eelmisel aastal Juhan Partsi ja meie vahel sõlmitud kokkuleppest,” ütles taastuvenergia koja juhataja

Rene Tammist. „Halb on see, et riigikogu liikmetele loodi mulje, justkui me oleksime nende muudatustega nõus.”

Eesti suurim küttegaanulite tootja Graanul Invest ei piirdunud pahameele avaldamisega, vaid loobus eelmisel

eurot maksva elektriliitumise väljaehitamise, sest Eestis loodud ebastabiilses keskkonnas pole õige tööstusettevõtte ehitama hakata,” teatas ettevõtte juht Raul Kirjanen.

Investeeringute peatamist kinnitas samuti Fortum Eesti, kes kütab taastuvenergia katlamajadega nii Tartut kui ka Pärnut. „Me ehitame praegu koostootmisjaamu Lätis ja Leedus, kuid mitte Eestis,” selgitas ettevõtte juhatuse esimees Margo Külaots. „Eestisse võiksime rajada veel ligi 40 miljoni eurose maksumusega koostootmisjaama, kuid me ei saa riigi poliitikat usaldada.”

Fortum Eesti: ehitame praegu koostootmisjaamu Lätis ja Leedus, kuid mitte Eestis.

nädalal Imaverre kavandatud 27 miljoni euro suuruse maksumusega tehase laiendamise ja koostootmisjaama ehitamise projektist. „Eelmisel nädalal ütlesime Eleringile ära 700 000

€,” selgitas ettevõtte juhatuse esimees Margo Külaots. „Eestisse võiksime rajada veel ligi 40 miljoni eurose maksumusega koostootmisjaama, kuid me ei saa riigi poliitikat usaldada.”

Majanduskomisjoni esimees Kaja Kallas süüdistas tekkinud vastuoludes majandusministeeriumi. „Olukord läks segaseks, sest ministeerium on oma seisukohti sageli muutnud,” rääkis Kallas. „Ministeerium väitis, et nende esitatud ettepanekud ei riku seniste tootjate õigusliku ootuse printsiipi ega too kaasa hilisemaid kohutuvaidlusi, kuid nüüd, pärast hääletust komisjonis on läinud teisiti.”

Õigus teha muudatusi

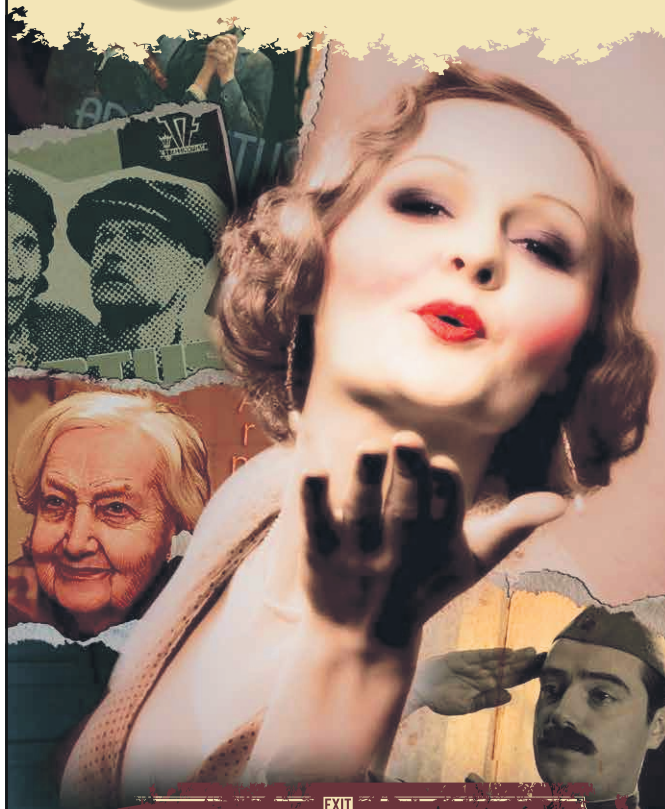
Taastuvenergia koja esindajatega läbirääkimisi alustav majandusministeeriumi asekanter Ando Leppiman kinnitas, et taastuvenergeetikute etteheited pole põhjendatud.

KOMMID JA KONDOOMID
-25%

11.02 - 17.02.2013

 PRISMA

Kingitus
lehe-
tellijale!Eesti Päevaleht
kutsub kinno!Hardi Volmeri
filmEesti film
100

Elavad Pildid

Lõhutud sajand - murtud südamed

Eesti Filmi Sihtasutus Eesti Kultuurkapital Eesti Kultuuriministeerium Copyright 2013

Hardi Volmeri uue ajaloolise
armastusfilmi „Elavad pildid“ eellinastus
toimub 21. veebruaril kell 18.20 Solarise kinos.

**Loosime
lehetellijate vahel välja
2 x 40 kinopiletit!**

Eesti Päevalehe või laupäevalehe LP tellija
saab ennast piletiloosile registreerida kuni
17. veebruarini 2013. Loosimine toimub
18. veebruaril ja võitjate nimed avaldatakse
19. veebruaril Eesti Päevalehes. Loosimise
võitjaid teavitatakse ka personaalselt.

Loosis osalemiseks
või lehetellimuse tegemiseks mine:
www.epl.ee/kinno

Eesti Päevaleht

Viive Vink valis juristitöö asemel hoopis raamatud

12. lugu

Rein Sikk
Rannu, Tartumaa

**Raamatukogust kostab
tihti lustlikke hääli, kui
rõõmsad lugejad Viivega
muljeid vahetavad ja
uudiskirjandust otsivad.**

Aastast 1989 Rannu raamatukogu juhatanud Viive Vink võiks täna olla hästiasustatud ja tuntud jurist. Aga tema on hoopis raamatukoguhoidja, kelle jaoks on rahast ja karjäärist suuremaks võiduks hinge-
rahu ja üksnes meeldivad ning õnnelikud lugejad.

Viive kasvas raamatukogus üles, lapsepõlveski oli ta oma emale riulite vahel abiks. Viive ema Maimu Vink oli Rannu raamatukogu eesotsas alates 1948. aastast. Siis, kui Viive lõpetas Tartu ülikooli õigus-
teaduskonna, halvenes ema tervis nii, et tütre tuli Tartust ära tulla. Ta võttis ema töö üle ja unustas terendavad võimalused juristina karjääri teha. Nii ongi perekond Vink tänaseks Rannu raamatukogu ees olnud kuuskümmend viis aastat jutti. Teist sellise ajalooga kogu meie maal ei ole.

Teeb südame soojaks

Ega juristi hariduski ole mööda külge maha voolanud. Ikka küsivad külastajad Viivelt nõu ühe või teise seaduse kohta ja paluvad selle juriidilise keele ka maarahvale arusaadavaks teha. Ja Viive teebki.

„Aitäh, raamatukogutädi, et sul on nii palju ilusaid raamatuid!“ Nii ütles kord Viivele üks esimese klassi jutsu, kes oli veetnud tunni lugemissaalis kirjandust uudistades. Loomulikult teeb see südame soojaks.

Kord nõudnud üks daam Viivelt raamatut pealkirjaga „Seitse elevanti“. Viive otsis palehigis, uuris tuttavateltki, aga ei tuhkagi. Hiljem tuli välja lugeja pisike eksitus. Raamat oli hoopis „Üheksa tõlda“. Loomulikult teeb südame soojaks.

„Aga korra olen ma oma kolleegi ikka ka südamepõhjani šokeerinud,“ meenutab Viive.

Viive on peaaegu veerandsada aastat Rannu raamatukogu juhtinud ning peab seda tööd väärtuseks, mida rahas mõõta ei saa.

Foto: Jassu Hertsmann

ve, „kui nende ette kõhutantsu tantsides astusin,“ ütleb ta kavalalt.

Viivele ei jää meelde juhtumid, kus keegi on kuri, tige või lihtsalt pragaja. „Nende virisega, kes ainult nõukogude aega taga kiidavad, ma suurt ei räägigi.“ Nii lihtne ta kredo ongi. Küll aga kostab raamatukogust tihti peale lustlike naeruhääli, kui elurõõmsad lugejad Viivega raamatumuljed vahetavad ja parimat uudiskirjandust otsivad.

„Kui Eestis ilmub aastas 3000 raamatu ringis ja meie saame valla kolmele kogule lubada vaid 450 ostmist, on kombineerimist parasjagu,“ tunnistab Viive.

Paar korda on tulnud ka raamatukogu uputusest päästa, labajalakõrgust veelaama

põrandalt kokku ajada. Või siis kurikuulsal jaanuaritormi ööl minemalennanud katuseluuki kiiresti tagasi paigaldada, et vesi sisse ei sajak. Külapäevade ja talgute korraldamine on Viive viimase aja hobi rahvatantsu ja käsitöö kõrval.

Millalgi sajandivahetuse paiku tuli Viivele must masendus peale. Mõtles, et millest kõigest on ta pidanud raamatukogu pärast loobuma, mida ta oleks võinud juristina saavutada. Tusatuju ujus uksest ja aknast sisse, kuni Viive pea viimaks selgeks mõtles ja aru

Presidendi kõne

● on iga loo lisa, kus kangelane kehastub vabariigi aastapäevakõnet pidavaks presidendiks. ● Viive mõte on järgmine: „Vähem tuleb viriseda. Pigem on vaja kõik võimalused elu parandamiseks ära kasutada ja kui vaja, oma karjääri ka koristajana alustada. See pole häbi, vaid võimalus edasi minna. Kui alati ei õnnestu end tööalalt teostada, on võimalik rahulolu leida hobikorras, ühiskonnas, vabatahtliku tööga.“

Märkamata kangelased

● on Eesti Vabariigi 95. sünnipäeva sari, kus räägime suurema tähelepanuta jäänud tublidest inimestest. Kirjutage aadressil rein.sikk@ep.lee, kui teate mõnd märkamata kangelast.

sai: raha, see tuleb ja läheb, aga toredate inimestega päevast päeva suhtlemine, raamatute keskel ja pere peetud raamatukogus olemine, need on väärtused, mida juba rahaks kunagi ei vaheta. ●

Eesti Päevalehes reedel:

Monumendiurijal Heiki Koovil, kes päästab mälestusmärke ja ausambaid unustusest, ootavad kirjapanemist Eesti kõigi viie tuhande monumendi lood. Loe kõiki lugusid www.epl.ee/kangelased

**Täna Delfis:
Kes säravad Eesti
Muusikaauhin-
dade galal aasta
parimate
muusikutena?**

„Eestlanna Pariisis“ linastub lennukites

**Ilmar Raagi filmi „Eestlanna
Pariisis“ on nüüd võimalik
vaadata ka Finnairi pikkadel
lendudel – vähemalt on see
jõudnud Finnairi liini Helsin-
gi–Sõul filmivalikusse.**

Uudis oli üllatus ka režissöörile endale. „Seda ma veel ei teadnud,“ sõnas Raag naerdes ning kinnitas, et loomulikult on tegemist positiivse uudisega.

Eesti Filmi Sihtasutuse infojuhi Eda Koppeli hinnangul on ilmselt tegemist esimese Eesti osalusega filmiga, mis lennufilmide kavva on jõudnud. „Paar aastat tagasi kohtusin Berliinis

lennuliinidele filme vahendava naisega, kes võttis ka meie kataloogi. Aga arvan, et ta ei jõudnud sellega kusagile,“ märkis Koppel.

Tema sõnul tahavad väga paljud filmitegijad oma teostega lennuliinidele saada ja see sõltub sellest, kas filmi müügiagendil on kinolevi, telelevi, DVD-levi, internetiplatvormide, festivalide või lennuliinide õigused. Koppel viitas ka, et lennuliinide filmidel on kindlad kriteeriumid, millest peamine on see, et film ei tohi olla vägivaldne.

Põhjuseks, miks „Eestlanna Pariisis“ lennuliinide filmikavva on jõudnud, võib Koppeli sõnul olla teose tugev müügiagent Pyramide International.

Raagi sõnul on müügiagent teada andnud, et on välismüügiga rahul. „Peamistele territooriumidele, kuhu Euroopa filme on üldse võimalik müüa, on film müüdnud,“ ütles ta. Eelkõige tähendab see Saksaamaad, Itaaliat, aga ka Uus-Meremaad, Austraaliat, Jaapanit ja Kanadat. Neis riikides linastub „Eestlanna Pariisis“ ka kinodes. ● Kärt Anvelt

HISPAANIA HÄRJAVÕITLUS KULTUURIPÄRANDIKS

Hispaania parlament toetas teispäeval 180 poolt- ja 40 vastuhäälega petitsiooni, mis on koostatud härjavõitlusele kultuurilise eristaatuse andmise ja selle pidamise regionaalsete

keeldude tühistamise toetuseks. Selle järgi hakkaksid Hispaania võimud härjavõitlust propageerima ning nõudma ÜRO-lt selle tunnustamist Hispaania kultuuripärandi osana. **BBC**

VARING TŠERNOBŪLIS

Ukrainas asuva Tšernobõli tuumajaama katus varises teisipäeval osaliselt sisse, kuid ametnikud teatasid eile, et keegi viga ei saanud ja radiatsioonitase jaama ümbruses ei tõusnud. **Delfi**

PRANTSUSMAA LÄHEDAL SAMASOOLISTE ABIELUDELE

Teispäeva õhtul kiitis Prantsusmaa parlamendi alamkoda heaks seaduseelnõu, mis lubaks riigis samasooliste abielu. Enne seaduseks saamist peab selle heaks kiitma ka senat, kus

aga kava läbimine on kohalike poliitikavaatlejate arvates enam kui kindel. Samasooliste abielude lubamine oli üks peamisi president François Hollande'i valimislubadusi. **EPL**

Obama: meie sõda Afganistanis saab läbi

Aastaga vähendatakse USA vägesid Afganistanis poole võrra, lõpp jõuab kätte detsembris 2014.

Kaivo Kopli

kaivo.kopli@epi.ee

Nelja aasta eest USA vägede ülemjuhatajaks saades oli president Barack Obamal Afganistanis veidi üle 30 000 sõjaväelase. Selleks et tuua pööret venivasse sõtta, mis nüüdseks on kujunenud kõige pikemaks kogu USA ajaloos, pea kolmekordistas ta vägesid ja asus neid seejärel 2011. aasta suvest tasapisi vähendama.

„Täna saan ma teatada, et eeloleva aasta jooksul tulevad Afganistanist koju järgmised 34 000 sõjaväelast,” ütles president Obama oma iga-aastasest kõnes olukorrast riigis, lisades, et juba on ära toodud 33 000 vaprast meest ja naist. „See vähendamine jätkub ja järgmise aasta lõpuks on meie sõda Afganistanis läbi.”

Kiiremini kui soovitati

Ta ei täpsustanud siiski, millises tempos ja millise hulga vägede väljatoomine jätkub. Taandumine tundub olevat kiirem, kui mõningad kõrge-grad USA väejuhid Afganistanis algselt soovitasid. Väidetavalt on Pentagon tahtnud, et ka pärast välja kuulutatud sõja lõppu ehk 2014. aasta detsembri järel oleks seal edasi 6000–9000 sõjaväelast. Mõningad Valge Maja ametnikud on aga juba mõnda aega viidanud väiksemale kontingendile ning välja on pakutud isegi täielik taandumine.

Kui aasta pärast on Afga-

Afgaani mehed Kabulis jälgivad Obama kõnet, milles too lubas USA väed nende kodumaalt välja viia.

Foto: Reuters/Scanpix

nistanis veidi üle 32 000 USA sõduri, siis tõenäoliselt jääb suurem osa neist kohale ka suveks, sest just siis käib tavapäraselt ägedam võitlus. Kuid

Selle aasta jooksul lähevad Afganistanist koju järgmised 34 000 USA sõjaväelast.

juba praegu saavad Afganistani roteeritavad väeüksused pigem sellise väljaõppe ja varustuse, mis on vajalik Afga-

nistani vägede treeninguks ja toetuseks, mitte täiemahulisteks rünnakuoperatsioonideks. Ilmselt ei toimu aga vägede vähendamine ka sel aastal mitte ühtlaselt tempos, vaid kiireneb sügisel, kui Talibani aktiivsus väheneb.

„Pärast 2014. aastat pühendub Ameerika endiselt ühtsele ja suveräänsele Afganistanile, kuid meie panus muutub. Me peame Afganistani valitsusega läbirääkimisi kokkulep-

peks, mis keskendub kahele missioonile: Afganistani jõudude väljaõppele ja varustamisele, et riik ei libiseks taas kaosesse, ning terrorismivastase võitlusele, mis lubab meil jälitada al-Qaida ja selle liitlaste jäänuseid,” teatas Obama.

Ametnike sõnul kaalub Valge Maja, kas jätta 2015. aastal Afganistani mõni tuhat kuni 10 000 sõjaväelast, nende hulka on arvestatud ka NATO liitlaste panus. Eks sõltub edasise missiooni sisu ja maht ka arengutest kohapeal. On oht, et välisvägede kiire taandumi-

ne võib viia keskvõimu kokkuvõimise ja hullelmal juhul Talibani võimuharamiseni.

Võitlus terrorismiga jätkub

Kuid üha enam ameeriklasti kahtleb, kas Afganistan on väärt rohkem Ameerika vere valamist. Hiljutine Fox Newsi küsitlus näitas, et rahvas on enam-vähem pooleks küsimuses, kas tuua sealt ära kõik USA väed või jätta väike kontingent terrorismiga võitlema.

„Tänaseks on organisatsioonist, mis ründas meid 11. sep-

tembril, järele jäänud iseenda hale vari. On tõsi, et erinevad al-Qaida liitlased ja ekstremistlikud grupid on esile kerkinud Araabia poolsaarest Aafrikani. Kuid sellele ohule vastu astumiseks ei pea me saatma kümneid tuhandeid oma poegi ja tütreid välismaale ega okupeerima teisi riike. Selle asemel peame me aitama riike nagu näiteks Jeemen, Liibüa ja Somaalia, et need saaksid ise oma julgeolekut tagada, ning aitama liitlasi terroristidega võitlemises, nagu me teeme Malis,” rääkis Obama. ●

Euroopa ootab vabakaubanduselt Ameerikaga suurt kasvutõuget

Tõkete eemaldamisega võidakse USA 40 miljardit ja Euroopa Liit 60 miljardit eurot aastas.

Kaivo Kopli

kaivo.kopli@epi.ee

President Barack Obama pühendas oma kõnes sellele vaid ühe lause, kuid see oli just üks neist, mida Euroopas temalt kuulda igatseti. Väidetavalt tõesti loetud tunnid enne, kui president kongressi esinema suundus, lisati teksti sõnad, millega Obama kinnitas USA valmisolekut luua EL-iga maailma suurim

vabakaubandusala. „Ja täna õhtul teatan ma, et me alustame kõnelusi laiahaardelise transatlantilise kaubandus- ja investeerimispartnerluse

Tollimaksud on keskmiselt 3%, kuid kaubamahtu arvestades on kulu suur.

üle Euroopa Liiduga, sest üle Atlandi käiv õiglane ja vaba kaubandus hoiab ülal miljooneid Ameerika tasuvaid töökohti,” ütles Obama.

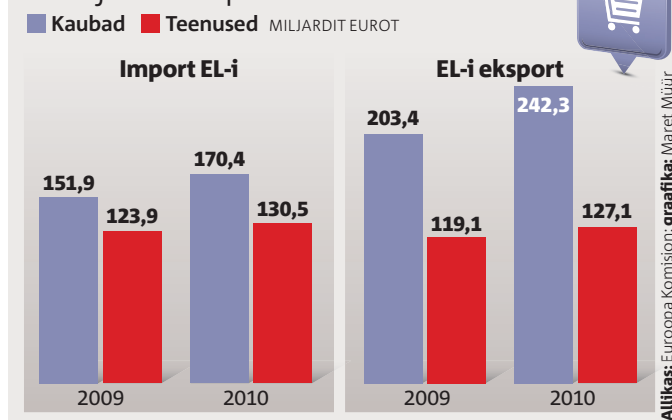
Säärane põgus kauban-

duskõneluste mainimine võeti Euroopa pealinnades vastu joovastusele lähenevate tunnetega, kuigi lepinguni jõudmiseks võib kuluda aastaid ja see ei pruugi isegi üldse õnnestuda, märkis New York Times.

Väike kulu, suur kasu

EL-i liidrid on näinud vabakaubanduslepingus USA-ga üht vähest vähe maksma minevat meetet, millega raskustes majandus käima tõmata. Obama oli küll varemgi ilmutanud soosivat suhtumist, kuid andnud mõista, et soovib tõesti kõikehõlmavat vabakaubanduslepingut, mitte piiratud kokkuleppeid mõnes vald-

USA ja Euroopa Liidu kaubavahetus

konnas. Alles teisipäeval teatas USA–EL-i vastav töögrupp Valgele Majale, et pooled on teineteisele piisavalt lähedastel seisukohtadel, ning siis lisatigi Obama kõnesse Euroopas kauaoodatud sõnad. Loomuli-

kult võidakse vabamast kaubandusest oma suurima kaubanduspartneri EL-iga ka USA, mille majandusse lisaks tõkete eemaldamine umbes 40 miljardit eurot. Euroopa pool on kasuks arvestatud 60 miljardit

eurot aastas. Tollid USA ja EL-i vahel liikuvatele kaupadele on küll praegugi madalad, keskmiselt umbes 3%, kuid maksude kaotamine oleks siiski väga oluline, arvestades kaubavahetuse tohutut mahtu. USA valitsuse esialgsetel andmetel oli see mullu 646 miljardit dollarit (ligi 480 miljardit eurot).

Tollide kaotamisest veelgi olulisema, kuigi palju konfliktsemate kõnelustega saavutatava efekti annaks regulatsioonide ühtlustamine toiduainete, autode, mänguasjade, ravimite vallas. Näiteks keelavad EL-i reeglid USA eksporditajate meelehärmiks kanaliha pesemise klooriga ega luba EL-i importida hormoonidega turgutatud veiste liha, rääkimata geenimuundatud toiduainetest. Paraku on probleemiks ka see, et regulatsioonid ei ole ühtlustatud isegi EL-i sees. ●

MAAKONNAKESKUSTE KINNISVARAST

Võtmeküsimus on see, mil moel suudab riik mõjutada ettevõt-
jaid looma maakonnakeskustes-
se ja nende lähedusse töökoh-
ti. Kusjuures sellise palgaga, mil-
lest jääks ka pärast kommunaal-

kulude tasumist midagi alles.
Kui see ei õnnestu, jätkub trend,
et inimesed lahkuvad, korterid
jäävad tühjaks ja nende hinnad
langevad. AJALEHE PÕHJARANNIK PEA-
TOIMETAJA **ERIK GAMZEJEV**

KUURITSAMUUSEUMIST

Ma ei tea, mis on EAS, aga sealt
oleks vaja miljon kätte saada.

RÕUGE VALLA HAKI TALU PEREMEES **MATI
KALKUN** TAHAB RAJADA VIITINALE KUURIT-
SAMUUSEUMI (VÕRUMAA TEATAJA)

MIGRATSIOONIST

On täiesti normaalne ja rat-
sionaalne, et paljud bulgaar-
lased soovivad paremat elu,
kuid massimigratsioon Bul-
gaariast Suurbritanniasse ei ole
vastus. Teie armastatud kodu-

maal poliitilisele korruptsiooni-
le lõpu tegemine on.

BRITI ISESEISVUSPARTEI JUHT **NIGEL
FARAGE** AVALIKUS KIRJAS BULGAARLASTE-
LE (WWW.PRESSEUROPEU)

MAADLUSE kadumine olümpialt näitab mängude müüdavust

Tapad maadluse, tapad traditsiooni

**Priit
Simson**

arvamustoimetaja

Tae kwondo? Wu
shu? Lainelaud?
Või ikkagi kreeka-
rooma maadlus?
Rahvusvahelise olümpiako-
mittee otsus kukutada kreeka-
rooma maadlus 2020. aasta
mängude programmist ja
kaaluda teda võrdselt kõikvõi-
malike uuemate spordialadega
on olümpiamängude jaoks
identiteediküsimus – mis on
olümpia ja milliseks ta saada
tahab? Olümpiakomitee rää-
gib atraktiivsusest, reitingu-
test, huvist. Ja mõtleb uute
piirkondade hõivamisest, sel-
lest, kuidas „maailm pöördub
itta”, mismoodi kaasata uusi
huvilisi ja võimsamaid raha-
summasid.

Kui tõesti atraktiivsus ja
menu on esmatähtsad, siis on
kõik väga loogiline. Maadlus
välja, bikini-fitness sisse. Hei-
ki Nabi välja, tema abikaasa,
kõvasti lehepealkirju tootnud
fitness-sportlane Egle Eller-
Nabi asemele. Menu kui palju.
Ometigi, olümpia sündis

traditsioonidest. Alguses oli
ajalugu. Iidsed kujud, antiik-
sed vaasid, punased ja must-
ad figuurid, maadlejad, ket-
taheitjad. *Taekwondo*-mehega
vaasi polnud.

Kõik algas ajaloost

Muidugi, ega keegi eeldagi,
et me täiskasvanuna oma hälli
ja lasteriie ümber tiiruta-
ma jääksime, aga milleks siis
kõik see tule toomine, võlgnik-
riigi esimesena sissemarssimi-
ne ja maratonidistantsi jabur
pikkus, 42 km 195 m? Tradit-
sioonid ongi kohati ebaefek-
tiivsed ja tüütud. Aga võtad
nad ära ja tervik hakkab lagu-
nema. Tapad traditsiooni,
tapad hinge. Kui üks ettevõt-
mine on rajatud legendile, siis
peab väga hoolsalt vaatama,
kui palju uut sellesse lisatakse.

Milleks siis tule toomi- ne, Kreeka esimesena sissemarssimine ja maratoni jabur pikkus?

Menu? Raha? Olümpiamän-
gudel on seda niigi palju. Pile-
tid on defitsiit. Paljudel teistel
spordialadel, näiteks pesapallil
ja jalgpallil on menu nii palju,
et ega neile olümpiamänge õie-
ti tarvis lähegi. Olümpia kor-
raldajad ei peaks üksnes küsi-
ma, mida üks või teine ala neile
annab. Pigem peaks olümpia-
mängud ise traditsioonilistele
aladele tuge andma.

Muidugi võib öelda, et saagem
oma läänekeskusest lahti ja
andkem asiaatidele kaasatu-
se tunde, las *taekwondo* või *wu
shu* õitseda. Kuid... koreala-
sed ja hiinlased ei olnud antiik-
olümpial. Ei olnud ka 20.
sajandi alguse olümpiamän-
gudel. Parem panna nad juba
loodud traditsiooni järgima.

Olümpia on niigi
liialt müüki pan-
dud, arenevate
majanduste iha-
lusobjektiks muudetud. Õhus
kummitab võimalus, et lahe-
piirkonna naftašeid toovad
mängud oma õuele, ostavad
Eritreast veel jooksjaid sisse ja
teevad kõva spordimaa nägu.
2022. aasta jalgpalli MM juba
mängiti Katari kätte. Tegeli-
kult istub sealne rahvas valda-
valt ikka halattides, joob teed,
sööb baklavaad, tüseneb ega
hakkagi ise sporti tegema.

Maadlus, mees mehe vas-
tu võitlus, on spordi üks iid-
semaid vorme. Kreeka-rooma
maadluse häda on see, et ta
on end liiga palju muuta lask-
nud, iseloomutuks lahjenda-
nud. Kolm korda kaks minu-
tit ei anna võitluse mõõtu välja.
Vana-kreeka maadlus oma valu-
võtetega sarnanes pigem täna-
päeva brasiilia jiu-jitsuga kui
arvukate piirangutega olümpia-
maadlusega, kuid selles pole
ju asi. Laseme edaspidi parem
suurimal sponsorriigil esime-
sena staadionile marssida? ●

KUIDAS rahvakalendri äpi tegijad teadlaste tööliugu lasevad

Riiklik plagiaat?

**Risto
Järv**

kirjandusmuuseumi
rahvaluule arhiivi juhataja

Nutitelefonid uut
rakendust laa-
dida on alati suur
rõõm. Eriti kui
rakendus käib rahvapärimuse
kohta, ühendades vana ja uue.
Riigikantselei poolt vastlapäe-
val meediasse paisatud uudis
rahvakalendri mobiiliraken-
duse kohta kõlas põnevalt.
Selline idee tekitab heameelt
riigi üle, mille kodanik olen
– asi, mida tänapäeva Eestis
sageli tunda ei saa.

Esimene mulje tõi hea tuju
– meeleolukad pildid ja väga
vahvad ideed rahvakalendri
päevade pidamiseks tänapäe-
val. Lähemal uurimisel tundus
kõik aga kummaliselt tuttav-
lik: rahvakalendri äpp kubiseb
tsitaatidest, mille allikat ei ava-
ta ja mille kohta isegi ei öelda,
et need on tsitaadid.

Pärimuskultuur on mis-
ki, mis meid ümbritseb, mille
tavatarkust paljud meist sõnas-
taksid üsna samamoodi. See on
meie ühisteadvus. Enamik eest-
lasi vastaks küsimusele jaani-
päevakommete kohta esime-
se lausena ilmselt: „Jaanipäe-
val tehakse lõket.” Samas on
pärimusele omane ka varieer-
umine. Soome folkloristi Lau-
ri Honki sõnul on varieerumi-
ne „pärimuse südameveri”.
Kui ühel korral pikema teksti
samamoodi sõnastamine võib
olla ka juhus, siis paljudel kor-
dadel kindlasti mitte. On vähe
usutav, et rõõptekkena tekiks
laused sõnastuses nagu [Seits-
memagajapäeval] „oli seitsme
vennaga koos hukatud nende
ema Maret ning vihmasadu-
gi töötusena ette määratud”
ja [Nigulapäeva on] „iseloo-
mustatud kui külma aega, mil
vesiste kohtade külmudes pää-
seti liiklema mööda talveteid”.
Selliseid lauseid äpp sisal-
dab, nende kirjanijale Mall
Hiemäele – Eesti rahvaka-
lendri oletatavasti parimale
tundjale, rahvaluule arhiivi
folkloristile – viide puudub.
Mõistan, et iga lause kohta vii-
det teha oleks väikeses telefo-
nirakenduses raske, aga vähe-
malt võinuks selle alguses või
lõpus olla viide kirjandus-

muuseumile ja teadlaste töö-
le. Praegu seda pole.

Mall Hiemäe on koostanud
kaheksakõitelise rahvakalend-
ri sarja (1 köite koostas Selma
Lätt). Hiemäe autoritekstist
väheste mugandustega ning
isegi üks ühele maha kirjuta-
tud täislauseid leiame hulga.
Osalt Läti ja Hiemäe rahva-
kalendri sarjale, osalt muude-
le allikatele toetub rahvaka-
lendri andmebaas Berta ser-
veris folklore.ee – suur hulk
rakenduses sisalduvaid lau-
seid ja lõike pärineb ka sealt,
ilma vähimagi viiteta. Näiteks:
„2004. aastal hakati künnipäe-
val tähistama õues õppimise
päeva. Koolides soovitatakse
vähemalt ükski tund õues pida-
da.” Rahvakalendri äpp vaikib
sellest kõigest. Seega on raken-
dus osalt referaat, osalt kompi-
leering, et mitte öelda plagiaat.

Kus on viited?

Kui folklorist avaldab rah-
vapärimust, paneb ta reegli-
na juurde selle inimese nime,
kellelt see info pärineb. Riig-
ilt ootaks seda enamgi veel.
Ainsad asjaga seotud tegijad,
keda rahvakalendri rakendu-
se kodulehel veebis mainitakse,
on Opus Online OÜ ning
„koostööpartnerid disaini-
agentuur AKU ja arendusfir-
ma Bind”. President annab
igal aasta välja rahvaluule
kogumispreamiat parimatele
arhiivi korrespondentidele.
Tahaks uskuda, et ka riig-
ikantselei teab, et Eestis on
olemas folkloristid, kelle poole
saab pöörduda.

Vabariigi 95. sünni- päevaks valminud mobiilirakendus laseb teadlaste tööliugu.

On loomulik, et tegijad aitab
spetsialist. Eestis on folklo-
ristid olemas juba rahvaluule
suurkogumise algusaegadest.
Kui rahvalooming autorikaitse
alla ei käi, siis juhul kui lauseid
võetakse raamatu autoritek-
stist, tuleb autorile viidata. Kui
tegu oleks heliteosega, oleks
autorikaitsjad ilmselt juba
kohtuga ähvardanud.

Õppejõuna mäletan üliõpi-
last, kes *copy-paste*-töö esitanu-
na vaatas mulle süütult otsa ja
ütles: „See leht jäi mul välja
trükkimata, kus kasutatud kir-
jandus oli.” Kui aga samal tase-
mel tekstid luuakse riigikant-
selei tellimuse ja heakskiidu-
tundub, et Eesti riik ei ole veel
koolilapsest välja jõudnudki.
Eesti rahvaluulet koguv ja

Tõnise päeval pöörab karu teise
külje ja hakkab teist käppa imema.
Pool talve on möödas ja pool
inimeste ja loomade toiduvastust
peab alles olema. Täna
ennustatakse suvelmu: kui
tõnise päeval nii palju päikest
paistab, et mees näeb hobuse selga
hüpata, siis tuleb kena suvi.
Kirjurähn hakkab häält tõstma,

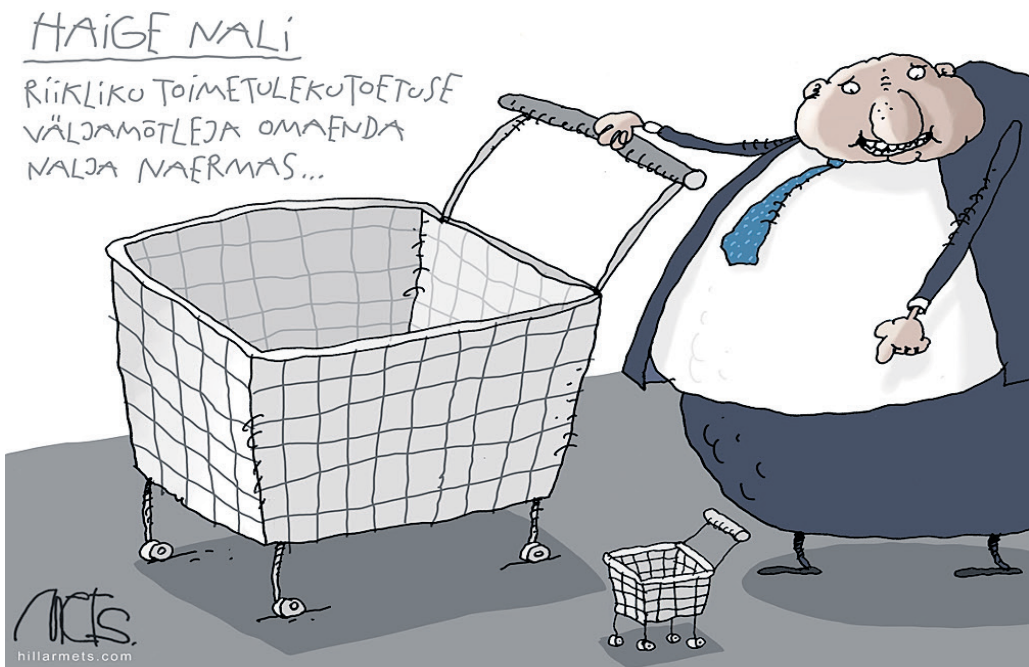
koondav kirjandusmuuseumi
rahvaluule arhiiv peab oma
argitõeks taotlema raha igal
aastal kümnetest eri projekti-
dest. Rahvakalendri äpp mak-
sis 32 000 eurot – rohkem kui
tänavu rahvaluule arhiivi aasta-
seks püsivategevuseks eraldatud
toetus. Kui koostajail on kasu-
tada nii palju raha, siis oleks
elementaarne väärtustada seda,
millele see tugineb – uurijate
tööd. Kui rakenduses on ole-
mas retseptilingid ja vikipee-
dialingid, tekib küsimus, miks
puuduvad folkloorilingid.

Arusaamatuks jääb, et kui
juba tehti rahvakalendri raken-
dus ligi saja pühaga, siis miks
ei mindud päris lõpuni? Miks
on puudu talvine madisepäev
– usside ja matikate liikuma-
hakkamise püha 24. veebrua-
ril? Puudu on ka näiteks anne-
päev (26.07). Tekstid on kohati
ebaühtlased ning toimetama-
ta, jaagupipäev paigutatud
25. augusti juurde (õige – 25.
juuli), viidipäevast on saanud
„iidipäev”.

Seda artiklit kirjutama
ei sundinud ainult
üksikjuhtum, vaid
üha süvenev tendents,
et teadlastöö on vabavara ka
tsitaadi allikat avamata. Mee-
nub mõne aasta eest ilmunud
samalaadne vanasõnakogumik,
koostatuna folkloristide teoste
põhjal.

Rahvakalendri tutvusta-
mine on tore mõte. Mobii-
lirakenduse lühijuhised iga
päeva kohta on auditavad.
Rakenduse juures rõõmustab
see osa, mille tegijad on oma
ala asjatundjad. Oleks aga
elementaarne, kui autoritek-
sti puhul autorit maha ei vaiki-
ta ja ehk ka rahvaluule arhiivi
tekstikogumile viidatakse. Kui
elame ühiskonnas, kus teadla-
se tööd väärtustatakse, siis ei
tohiks viitamise küsimust tek-
kidagi. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

LOTOMÜÜK KASVAS

5,2 miljonit eurot puhaskasumit teenis eelmisel aastal riigile kuuluv AS Eesti Loto. See on 2011. aastaga võrreldes 3,3% enam. 2012. aasta kokku-

võttes oli loteriimüük 42,8 miljonit eurot, mis 2011. aastaga võrrelduna on 19,1% rohkem. 2011. aastaga võrreldes kasvas klassikalise loterii müük 18,3% ja kiirloto müük 23,5%. **Delfi**

SAMA PALJU MAAMAKSU

MTA saatis maamaksuteated, mille alusel kuulub tasumisele 57,6 miljonit eurot. 10% vähenenud maksuteadete arvust hoolimata nõutakse peaaegu sama palju maksu kui mullu. **Delfi**

ETTEVÕTTED LAENAVAD ÜHA JULGEMALT

Eesti Pank märkis värskes ülevaates, et kasvanud käibed ja investeeringud on suurendanud ettevõtete vajadust rahastamise järele. Kiiresti kerkinud kasumid võimaldavad paljudel

ettevõtetel investeeritud katta oma vahenditest, kuid sellest hoolimata kasvab ka laenamine. Üheks põhjuseks on ettevõtete seniste võlakohustuste ja omakapitali suhte paranemine. **ERR**

Riik toetab ühistransporti aasta-aastalt üha suuremate summadega

Ilma dotatsioonideta oleks graafikud hõredad ja hinnad kõrged või ühendused olematud.

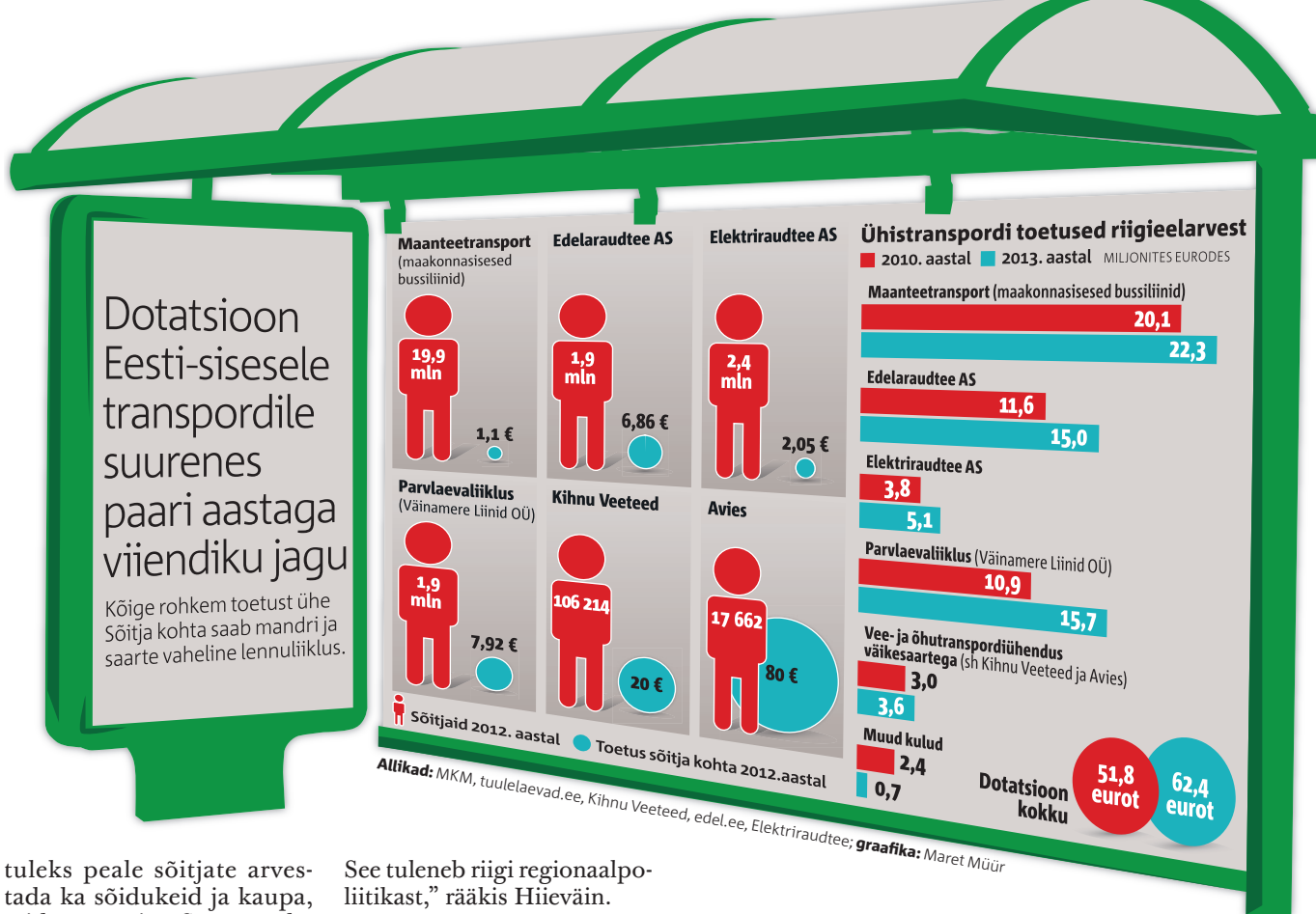
Ann-Marii Nergi
ann-marii.nergi@epl.ee

Riigieelarvest kulub ühistranspordi toetusteks sel aastal 62,4 miljonit eurot, mis on ligi viiendiku võrra rohkem kui näiteks aastal 2010. Suurim osa eelarvest ehk üle 22 miljoni euro läheb maakondliku bussiliikluse toetuseks, millel on ühtlasi konkurentsituult kõige rohkem kasutajaid. Samal ajal

vahel ilmselt liiguks, aga kõrgema hinna eest ja väiksema sagedusega,” kirjeldas Ruuda.

Iga-aastased toetuste suurenemised on tingitud eelkõige kütuse hinnatõusust ja transpordiliikide eripäradest. Näiteks bussiliikluse puhul tuleb arvestada bussijuhtide palgatoosust, Edelaraudtee toetuse juures on olulised raudtee kasutustasud, Elektriraudtee dotatsioone kergitab elektri hind. Praamiliikluse puhul võetakse arvesse piletitulu, kuid piletimüügist saadava tulu osakaal on pidevalt langenud, sest hindu on püütud mitmel aastal jätta samale tasemele. „Sel aastal tõstsime küll pileti hindu veidi, aga kui 2011. aastal kaeti parvlaevaliikluse teenuse maksumusest 32% piletitulust ning ülejäänud riigieelarvelistest vahenditest, siis võrdluseks 2008. aastal kattis piletitulu 48% teenuse maksumusest.”

Just suuremate saarte vahelist parvlaevaliiklust doteeritakse aasta-aastalt märgatavalt rohkem, nelja aastaga on toetussumma kasvanud ligi poole ehk umbes viie miljoni euro võrra. Väinamere Liinide juhatuse liige Anu Hiieväin kaitses toetuse maksmist ja suurenemist meretranspordi unikaalsusega, sest alternatiivsed liikumisvõimalused põhimõtteliselt puuduvad. Sellest ka põhjus, miks kulub sõitja vedamiseks rohkem raha kui näiteks rongiga. Tegelikult

Bussiliikluse puhul toetab riik vaid maakonnasiseseid liine, kaugliine mitte.

peab riik tähtsaks saartevahelist lennuliiklust, et doteerida nii Saaremaa kui ka Hiiumaa lende summaga, mis sõitjate peale ära jagades teeb 80 eurot inimese kohta.

Peab olema solidaarne

Majandusministeeriumi avalike suhete nõuniku Rasmus Ruuda sõnul on ühistranspordi solidaarne toetamine vajalik selleks, et ka äärealadel elavad inimesed pääseksid liikuma. „Ilma riigi toetuseta ei lendaks lennukid väikesaartele, ei sõidaks rongid ega töötaks paljud bussiliinid. Praamlaevad suuremate saarte

peab riik tähtsaks saartevahelist lennuliiklust, et doteerida nii Saaremaa kui ka Hiiumaa lende summaga, mis sõitjate peale ära jagades teeb 80 eurot inimese kohta.

peab riik tähtsaks saartevahelist lennuliiklust, et doteerida nii Saaremaa kui ka Hiiumaa lende summaga, mis sõitjate peale ära jagades teeb 80 eurot inimese kohta.

tuleks peale sõitjate arvestada ka sõidukeid ja kaupa, mida praamiga Saaremaale-Hiiumaale ja tagasi veetakse. „Parvlaevaliiklus peab tagama saarte majandusruumi arengu võrdselt teiste Eesti regioonidega, võrdse ligipääsu ja liikumisvabadusega. See eeldab, et laevaliiklus on piisavalt tiheda graafikuga, ilma ooteaegade, ning üleveohind sõitjale ja kaubale ei saa olla kallim sama vahemaal läbimisest maismaal.

See tuleneb riigi regionaalpoliitikast,” rääkis Hiieväin.

Pole doteerimist vajagi

Bussiliikluse puhul toetab riik vaid maakonnasiseseid liine, millele vedajaid valivad hanke kaudu maavalitsused. Kuigi riik maksab suures osas kinni sõitja rongipileti ning kaugliinide bussiliikluse töötajad dotatsioonita, pole Sebe juhatuse esimehe Kuldar Väärsi arvates neile toetust vajagi. „Kauglii-

nid on praegu nagu Eesti ühistranspordi nurgakivi, linnadevaheline liiklus on väga hästi arenenud ja seda just tänu kommertsalustele. Vedajad on motiveeritud, et neil oleks palju sõitjaid ja et teenus oleks atraktiivne.” Sebe veab siiski sõitjaid ka avalikel liinidel Ida-Virumaal ja Võrus ja seda dotatsiooni eest. Ida-Virus

katab toetus 59 protsenti kulu-dest, Võrus lausa 76 protsenti.

Väärsi sõnul võiks uute Stadleri rongide tulekuga bussifirmad Elektriraudteega rohkem koostööd teha ja üksteist sõiduaegades täiendada. „Linnade vahel sõidab endiselt 2/3 inimesi autoga, sellest suur osa oleks vaja samuti bussi või rongi saada.”

Riigikohtu esimees võõrustas külalisi 19 000 euro eest

Septembris ametiaega lõpetava Märt Raski sõnul ei olnud uhke vastuvõtt seltskonnaüritus.

Kadri Paas
uudised@epl.ee

Eelmisel neljapäeval korraldas septembris ametiaega lõpetav Riigikohtu esimees Märt Rask suurejoonelise vastuvõtu – Lennusadamis toimunud õhtusöök meenutas vabariigi aastapäeval korraldatavat presidendi vastuvõttu, makstes kokku ligikaudu 19 000 eurot.

Rask selgitas, et sel korral püüdis Riigikohus korraldada varasemaga võrreldes pidulikuma vastuvõtu. „Küsimus

on õigusemõistmise autoriteedis ja vääriskuses, kohtunike ühtekuuluvustunde loomises. Näiteks varasematel kordadel ei ole me inimesi vastuvõtule kutsunud koos kaaslasega. Seekord kutsusime. See

Lennusadam valiti, sest paljud kohtunikud ei olnud selles muuseumis käinud.

on oluline, sest igapäevaselt õigusemõistmisega tegelevate inimeste suhtlusringkond on tegelikult väga ahtake, mistõttu on eriti oluline, et üks kord aastas oleks neil võimalik ka omavahel vabamas vor-

mis suhelda,” rääkis Rask. Riigikohtu iga-aastasel vastuvõtul osales umbes 275 valitud külalist, peamiselt üle Eesti üldkogule tulnud kohtunikud, samuti tippametnikud ja -poliitikud. Neile lõi mee- leolu Raivo Tafelau bänd, toimus ka kohtunike tunnustamine Terava sule aumärgi ülevõtmisega ja parima kohtunike koalitaja tunnustamine.

Lennusadam valiti Raski sõnul galaõhtu pidamiseks seetõttu, et väga paljud kohtunikud ei olnud selles harivas muuseumis seni käinud. „Meil olid päeval ekskursioonid. Kohtunikud peavad ole-

ma Eesti eluga kursis. Lennusadam on väärt enda ekspositsiooniga tutvumist,” kinnitas riigi esikohtunik. Rask kiitis ka kätlemistseremooniat juhatanud Eero Rauna, kes aitas Riigikohut Lennusadama vastuvõtu korraldamisel. „Tal on pikaajaline presidendi vastuvõttude kogemus, millest oli meilegi palju kasu,” kiidab Rask.

Kinnine pidu

Kui presidendi vastuvõtt on avalik üritus, sellest teatakse ette, tehakse teleülekanne ja pildistatakse iga kätletjat, siis Riigikohtu kord aastas toimuv pidulik vastuvõtt on kinnine üritus. Märt Raski sõnul ei ole tegemist seltskonnaüritu-

sega. „Kui oleksime tahtnud sedasorti vastuvõtu korraldada, oleksime pidanud heerol-diks kutsuma Anu Saagimi,” muheles Rask.

Edevus on ebaeetiline

„Tegelikult on isegi kohtunike eetikakoodeksis kirjas, et kohtunik ei eksponeeri ennast ega oma perekonda ajakirjanduses,” viitas Rask. „Olen veendunud, et liigse edevusega on võimalik õigusemõistmise autoriteeti tõsiselt kahjustada.”

Riigikogu õiguskomisjoni esimees Marko Pomerantsi sõnul kogunevad kohtunikud ainult üks kord aastas ning sel kujul – pidulik vastuvõtt ja tõisem üldkoguga – on see täiesti õigustatud. ●

KÜLALISED

Kohtunikele sekundeerisid poliitikud ja ametnikud

Kutsutud olid kõik ametis olevad ja hiljuti pensionile siirdunud kohtunikud, kohtunikukandidaadid ja Eesti kohtunikud Euroopa kohtutes. Samuti olid kutsutud justiitsminister Hanno Pevkur, õiguskantsler Indrek Teder ja tema ase-täitja, Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees Rait Maruste ja aseesimees Deniss Boroditš, Riigikogu õiguskomisjoni esimees Marko Pomerants jpt.

KÜBAR THEATERTREFFENIL

Sel aastal osaleb mainekal Theatertreffeni festivalil Berliinis Münchner Kammerspiele lavastus „Orpheus laskub allima“, kus mängib peaosas NO99 näitleja Risto Kübar. **NO99**

TMW SAABUB PEAGI

Aprilli esimesel nädalavahetusel muutuvad Tallinna muusikaklubid, teatri- ja kontserdisaalid, baarid ja kohvikud taas pulseerivaks festivalitandriks. Viendal Tallinn Music Weekil astub üles

20 riigi 233 artisti, neist 164 esinejat on Eestist. Festivalipasside müük on Piletilevis juba alanud, kontsertide üksikpiletid tulevad müüki 1. märtsil. Vaata programmi veebist tmw.ee. **EPL**

PORTREED EESTI PLAKATIS

Kumu graafikakabinetis saab eilsest saadik vaadata näitust „Nagu nagu. Mängud inimkujutisega 1980. aastate Eesti plakatis“, mis muudab näitusetoa mänguliseks portreegaleriiks. **EPL**

Elmo Nüganen: proovin sa

Linnateatri eisel sünnipäeval parima lavastajatöö kolleegipreemia saanud Elmo Nüganen on praegu koormatud mitme ülipõneva tööga.

Pärast Tammsaare lavastamist Riias on ta teinud filmirolli Gruusias. Õige pea näevad inimesed tema lavastatud Eesti Vabariigi aastapäevakontserti.

Pärast suurprojekti „Utopia rannik“ teise osa lavastamist Draamateatris asub Nüganen kevadel tegema Leo Kunnasega kahasse kirjutatud ajaloolist filmi „1944“.

Intervjuu

Andres Laasik
toimetaja

●●Kui palju on Gruusia film „Mandariinid“ ka Eesti film? Kuidas seal Eesti-teema mõjub? Väga orgaaniliselt. Selle filmi tegelased on Abhaasia eestlased, kes olid sunnitud üheksakümnendate alguses oma kodudest sõja jalust põgenema. See on väga traagiline lugu, näiteks juhtus selline asi, et enne põgenevate eestlastega lennuki väljumist lasti üks tsiiviilikutega reisilennuk alla.

Minu teada on tootjate vahelkord Eesti stuudio kasuks. Stsenarist ja lavastaja on Gruusiast, kuid operaator ja heli on Eestist. Esilinas-tused tulevad mõlemas riigis. ●●Sõjafilmid kipuvad olema kallutatud. Ikka püütakse oma rahvast näidata paremana ja vaenlast halvana.

Tegijate püüdu teha hinnangutes neutraalne lugu oli väga tunda. Lavastaja püüdis vältida jaotamist mustaks ja valgeks ning heaks ja halvaks.

●●Kas see oli esimene kord mängida Lembit Ulfakiga?

Oli küll. Siiaaani olime tere-tuttavad, nüüd said meist lähedased sõbrad. Ma olen südamest tänulik, et see töö meid kokku viis.

●●Gruusias oli sel sügisel poliitiline pööre. Kui palju seda tunda oli?

Inimesed on veendunud, et üks periood on läbi, oodatakse muutusi.

Paljud inimesed arvavad, et praegune president Mikheil Saakašvili on veidi kummaline. Võimu suhtutakse arvamusega, et enne olid ühed vargad, nüüd tulevad uued.

Võtete ajal tuli üks inimene minu juurde ja ütles mulle, et meie Miša häda on selles, et ta on ajast ees. Ühiskond ei jõua järele. Ta ütles mulle seda vaikselt, et keegi teine ei kuuleks, sellepärast jäi see mulle meelde.

Minu meelest on Eestis rohkem usku oma riiki, usku õiglusesse, demokraatiasse.

Gruusias on inimesed skeptilisemad. Meil on ka inimesed ja võim võõrandunud, aga vähem kui Gruusias.

●●Milline tuleb 24. veebruaril kontsert? Kas tuleb poliitiline sõnum?

Kas just poliitiline, pigem humanistlik. Ma ei kavandanud poliitilist programmist sõnumit. Kui loodud etendus paneb vaataja mõtlema, siis on tore.

●●Kas on selleks õhtuks tellitud uusi heliteoseid?

Mul see võimalus oli, kuid ma ei saanud seda kasutada, asusin töö juurde, kui oli juba hilja. Aga ma pean heliloojatel aastapäevaks teose tellimist väga ilusaks ideeks, sellest võiks saada traditsioon. Kui igal aastal tellitaks uus muusikateos, võiks nad ükskord olla plaatidena riulis, plaadil kiri aastaga, mil teos esitati.

●●Kes seda kontserti teevad? Kes lavale tulevad, kas ka Linnateatri kolleegid?

Dirigeerib Anu Tali, veel aitab mind muusikas Jaak Jürisson. Kunstnikud on Pille Jänes ja Reet Aus. Rohkem ma ei räägi, et vaatajatele jääks üllatus. ●●Miks teevad Linnateater ja Draamateater kahte osa Tom Stoppardi „Utopia ranniku“ triloogiast kahasse? („Utopia ranniku“ I osa lavastab Priit Pedajas, II osa Elmo Nüganen – toim)

See töö käiks ühele teatrile üle jõu, ei jätkuks näitlejaid. Näiteks esimeses osas on viis noore naise rolli, keda tavaliselt ühes teatris pole. Ja kui

olekski, siis nende mängupanek jätkaks muu töö seisma.

Külasinäitleja kasutamine on teatris tegelikult väga kallis ja me ei saaks üksi sellist truppi endale lubada. Selline koostöö, kus näitleja käib oma palga eest teises teatris mängimas, teeb selle lavastuse võimalikuks.

●●Kumb lavastaja Stoppardi idee peale tuli?

Kas on vahet, kumb? Priit [Pedajas] käis meil koosolekul seda projekti tutvustamas, mina käisin draamas.

Sellel koostööl on tegelikult suur tähendus mõlemale teatri-

tajatele lähedaseks saab?

Tegu on ülipõneva materjaliga. Stoppardi näitemängus pole ainsatki süžeeäiku, mida poleks elu ise ette öelnud. Näitemäng on ajalooliselt autentne. Ühtlasi on Stoppardil mängimist ajaga. On stseen, kus ta vihjab Manet' maalile „Eine murul“, mis on tegevusest mõnikümme aastat ees. Proovide jooksul tegeleme kõige selle pärandiga, millest Stoppard räägib, uurime vene mõtlejaid Bakuninit, Belinskit, Herzenit. Loetud teostest langevad paljud episoodid näitemänguga kokku, kuni dialoogideni välja.

●●Kui palju on see vene intellektuaalide vabadusepüüdlus aktuaalne?

Minu jaoks on see Stoppardi triloogia eelkõige väga hea dramaturgia.

●●Kas toote lavale ka triloogia kolmanda osa?

Selle projekti eesmärgiks on Draama- ja Linnateatri koostöö, algselt me ei plaaninud kõiki kolme osa ära teha. On olnud juttu, et äkki teeb selle Ugala. Julgustaksin kedagi seda tegema. Stoppardi triloogia on dramaturgiline suurvorm. Suurvormil on võrreldes väikesega oma plusid ja miinused, vahel tahaks väga suuremat teha.

●●Kui kaugel on ajaloolise filmi „1944“ tegemine? Kas steenaariumi poolest võiks võtted peale hakata?

Oleme Leo Kunnasega koostöös sisuliste küsimustega ühele poole saanud. Tegelased ja tegevuskäigud on paigas. Mõned kirjutatud episoodid võivad osutuda liigseks. Üldiselt saaks selle materjaliga võtteplatsile minna, lugu on paigas.

●●Kas ongi tegu Eesti filmikultuuri jaoks haruldase sõjafilmižanriga?

Käsikirja kirjutanud Leo Kunnase pluss on see, et ta on professionaalne sõjamees. Tema lahinguepisoodid on nii lahiti kirjutatud, et on usutavad.

Leo on suur ajalooahuviline ja tal on sel alal suured teadmised. Filmi episoodid langevad kokku ajaloolistega. Kõik on täpne, alustades sellega, milline on episoodi kaasatud väeosa number, kes sinna kuulusid, kuhu see liikus ja mis ajal kõik toimus.

Näiteks levib vahel müüt, et Sinimägede lahingud oli vennatapusõda. Tegelikult eestlased seal vastamisi ei olnud. Kokkupõrked eestlaste vahel toimusid hoopis siis, kui Sinimägedest taanduti. Siis juhtus, et eestlased said üllatuslikult teada, et teisel pool rinnet on rahvuskasulased.

Tegevus algab lahingutega 1944. aasta suvel Kirde-Eestis ja lõpeb 19. novembril Sõrve saarel.

●●Kas näitlejad on paigas? Kes mängib peaosas?

Näitlejaid veel rollidesse määratud ei ole. Aga peategelast kui sellist meil ei ole. Õigem oleks öelda, et peategelasi on mitu.

See film ei käsitle ainult ühte poolt, nii nagu eestlastel ei tulnud ainult ühel pool sõdida. See, kuhu inimene sattus, oleneb sagedasti temast mitesõltuvast asjaolust. Osa oli Waffen-SS-i, osa Punaarmee mundris ja oli veel neid, kes sõdisid Soome armee.

●●Teine maailmasõda kisub siinmail ikka poliitiliseks – kuhupoole film kaldub?

Selle filmi tegemist oleme arutanud ligi kümme aastat.

Nüganeni sõnul lubab Stoppardi „Utopia ranniku“ lavastamine kahe teatri koostöös kasutada selliseid vahendeid, mida tavaliselt ei ole võimalik kasutada.

Fotod: Rauno Volmar

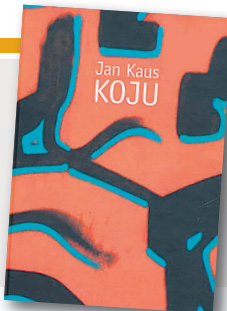
LADINA-AMEERIKA UUS EHE

22. veebruaril avatakse Eesti disaini- ja tarbekunstimuseumis Ladina-Ameerika kaasaegse ehtekunsti näitus „Mõtle järele”, kus on väljas enam kui 50 kunstniku teosed. **EPL**

KULKA KIRJANDUSNOMINENDID VALITUD

Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali 2012. parima romaani auhinna-le kandideerib viis raamatut: Nikolai Baturini „Lendav hollandanna”, Meelis Friedenthali „Mesilased”, Jan Kausi „Kuju”, Mihkel Muti

„Kooparahvas läheb ajalukku”, Rein Raua „Rekonstruktsioon” ning Urmas Vadi „Tagasi Eestisse”. Täielikku nimekirja vaata veebilehelt kulka.ee. Laureaadid kuulutatakse välja emakeelepäeval, 14. märtsil. **EPL**

PÄHLAPUU VIDEONÄITUS

Täna kell 18 avab stenograafiat ja joonistamist õppinud Laura Pählapuu oma näituse „243 tõetruudes toonides postkaarti” Temnikova & Kasela galerii ruumides Müürivahe 22. **EPL**

MOSSI BALLAADID TARTUS

Tartu kunstimaja väikeses saalis avatakse täna Rauno Thomas Mossi „Eesti ballaadid”. See on Tallinna linnagaleriis 2012. a lõpul toimunud samanimelise näituse Tartu esitus. **EPL**

dulas püsida

TULEVAD TÖÖD:

„Mandariinid”

- Mängufilmi tegevus toimub 1992. aastal Abhaasias, kus abhaasid sõdivad, et Gruusiast lahku lüüa ja sõjategevus jõuab eestlaste külla.
- **Stsenarist ja režissöör:** Zaza Urushadze (Gruusia)
- **Operaator:** Rein Kotov (Eesti)
- **Produtsendid:** Ivo Felt (Eesti) ja Zaza Urushadze (Gruusia)
- **Osades:** Lembit Ulfak, Elmo Nüganen, Mikheil Meskhi, Giorgi Nakashidze ja Raivo Trass.
- **Esilinastub** 2013. aasta sügisel

Eesti Vabariigi aastapäeva-kontsert

- **Dirigent:** Anu Tali
- **Lavastaja:** Elmo Nüganen
- **Kunstnik:** Pille Jänes (külastajana)
- **Kostüümikunstnik:** Reet Aus (külastajana)
- 24. veebruari õhtul Estonia teatris, peo kannab otse üle Eesti Televisioon.

„Utopia rannik II. Laevahukk”

- Teatrilavastus
- **Autor:** Tom Stoppard
- **Lavastaja:** Elmo Nüganen (Linnateater)
- **Kunstnik:** Pille Jänes (külastajana)
- **Kostüümikunstnik:** Reet Aus (külastajana)
- **Osades:** Mait Malmsten, Elisabet Reinsalu (Linnateater), Ivo Uukkivi, Henrik Kalmet (Linnateater), Indrek Sammul, Andrus Vaarik (Linnateater), Argo Aadli (Linnateater), Rain Simmul (Linnateater), Priit Võigemast (Linnateater), Hilje Murel, Anu Lamp (Linnateater), Märt Avandi, Tiit Sukk, Mari-Liis Lill, Merle Palmiste, Aleksander Eelmaa (Linnateater).
- **Esietendub** Draamateatri suures saalis 20. märtsil

„1944”

- Film käsitleb 1944. a sõjasündmusi Eestis Saksa armee ja Punaarmee sõdivate eestlaste silmade läbi.
- **Stsenaristid:** Leo Kunnas, Elmo Nüganen
- **Režissöör:** Elmo Nüganen
- **Produtsent:** Kristian Taska
- **Esilinastub** 2014

mõelda, et vabastavad Eestit natsidest, samamoodi võisid Saksa mundris mehed mõelda, et kaitsevad Eestit bolševike eest. Muidugi olid olemas ka ideelised punakaartlased ja Saksa ketikoerad – sõjaväepolitsei.

Tahaks, et film tuleks lepitusfilm, et seda võiks vaadata oma lastelastega kõik sõjast osa võtnud veteranid, ilma et nad tunneks, et neile on liiga tehtud.

● **Mida arvata sellise käsitluse ootusest?**

Ma usun, et praegu on õige aeg teha see film.

● **Kõik need suured ja huvitavad tööd peavad lühikesse aega ära mahtuma. Kas see ei sega, et programm nii tihe on?**

Natuke segab. Kaks asja on veidi puntras, nii juhtus. Neid ei saa kuhugi nihutada, tuleb ära kannatada. Filmitöö on hästi graafikus. Aprillist saan pühenduda ainult filmile. ●

Berliin – filmihull linn

Telegramm

Peeter Kormašov
Berliin

Külastajate nappuse üle ei pea Berliini filmifestival kurtma – 63.-le

Berlinalele on müüdud veerand miljonit piletit.

Enamik seansse on välja müüdud. Berliin on taas täis festivalikaru logoga lipukesi ja plakateid. Hästitoidetud ja akrediteeringukaartidega varustatud külalised on vallutanud Potsdamer Platz ümbruse. Öhtud veedab festivali koorekiht galaüritustel prassides. Berlinale Palasti lähedal tunglevad kuulsustelt autogramme noolivad fännid. Iga teine metroosõitja sirvib Berlinale kataloogi. Peamine liiklus linnas käib praegu kinode vahel.

Võistlusprogrammis esitavad tuntud filmitegijad oma uusi taieseid. Paljud neist jõuavad ilmselt ka Eesti kinopublikuni. Filmides „Camille Claudel 1915”, „On my Way”

ja „Child’s Pose” on esiplaanil jõulised naiskarakterid. Üks oodatuid linastusi on ilmselt „Dark Blood”. George Sluizer on varalähkunud River Phoenixi viimase, poolikuks jäänud filmi uuesti kokku lõiganud. Muidugi võib programimikarussellis hulluks minna.

Žanrite piirid ähmastuvad

Aga nagu ikka elus, parem vähe ja kontsentreeritult kui kõike hästi palju ja segamini. Või nagu öeldakse meisterlikult kombineeritud Paul Bowlesi eluloodokumentaalis „The Cage Door is Always Open”: „Liiga palju soove on põrgu.” Võõras keskkonnas toime tulema sunnitud inimolevus on selleaastaste filmide peategelane. Läbivaks liiniks on piiridest üle astumine, piiride kadumine, suhtelisus. Esile kerkivad teemad nagu kodu, reisimine, kohastumine. Teine kultuuritaust, ebakonventsionaalne käitumisviis, hullumeelsus – tegelasi iseloomustab tavapärasest erinevamine. Ähmastuvad žanripiirid, mitmed teosed on segu dokumentaal- ja mängufilmist.

Maailmade pörkumine on peateemaks Carteri filmis „Mala-dies”, kus James Franco kehas-tab taas veenvalt (varem Allen Ginsbergina „Howli”) loomepalangus rulluvat kirjanikku. Taunitud olemisviis ja minade paljus viivad noormehe paratamatu hävinguni. Taolised ettearvamatud käitumus-trid panevad Berlinale filmide tegelastele kaasa elama. Netist kergesti kättesaadav Hollywoodi kinotoodang pole sugugi halb, kuid piisavalt etteaimatav. Tabavalt sõnastab selle Vene groteskifilmis Za Marksa metallivabriku töölislükumise juht: „Brechtli tüüpi kinos tekib võõrandumise efekt, publik teadvustab end kunstiteose vaatajana. Hollywoodi kino neelab aga isikupäratult endas-e.” Berlinale neelab küll, aga paneb ka kaasa mõtlema. ●

Filmifestival

BERLINALE

7.–17. veebruarini

Loe pikemalt digilehest
●●● ajaleht.epl.ee

Eesti
Rahvusballett

2012/2013

www.opera.ee

Etendused Rahvusoperis Estonia:

21. veebruaril kell 19
10. märtsil kell 12
27. märtsil kell 12
14. aprillil kell 12
2. mail kell 12
12. mail kell 12

LUMIVALGEKE

JA SEITSE PÕIALPOISSI

G. Harangozo lasteballett T. Kocsaki muusikale

Piletid hinnaga alates 7 EUR müügil Estonia kassas, Piletimaailmas ja Piletilevis. Õpilastele ja üliõpilastele soodustus 50% ja pileti hind 5 EUR tund enne etendust. Info ja piletite tellimine E-P 10-18, tel 683 1210

Uudne keemiaravi protseduur

Intervjuu

Vilve Torn
vilve.torn@epl.ee

PERH teeb ainsana Eestis jäsemete melanoomi puhul keemiaravi protseduure, mis võivad päästa amputatsioonist.

●●**Põhja-Eesti regionaalhaigla üld- ja onkokiurgia keskuse juhataja-ülemarst Jüri Teras, teie eestvõtmisel tehakse PERH-is jäsemetel paiknevate melanoomide või ka sarkoomide ravis uudset keemiaravi protseduuri. Milles selle uudsus seisneb?** Tegelikult kirjeldati seda uudset jäseme arteri- ja veenikaudset keemiaravi esimest korda juba 1956. aastal USA-s. See protseduur, mille meie nüüd PERH-is tegime, on 1990-ndatel kasutusele võetud algse meetodi modifikatsioon ja kunagisega võrreldes palju täiustunud. Vahepeal on toimunud lihtsalt suur areng, näiteks kulub protseduurile võrreldes algusaastatega märksa vähem aega ning see pole patsiendi jaoks nii traumaatiline. Maailmastatistika põhjal on see protseduur päris hea ravitulemusega ja annab haigele hea paranemise. Samas pole see protseduur uudsust ja olulisust kaotanud, sest patsiendi eluiga suudetakse mitmete rahvusvaheliste uuringute andmetel pikendada keskmiselt 53 kuud ja ta päästetakse jäsemete amputatsioonist. ●●**See on ju vähihaigele psühholoogiliselt määratu võit.** Jah, kuigi päris terveks see

protseduur inimesi vähist ikkagi ei ravi. Siiski elab patsient kauem ja tema funktsioonid säilivad. Haige saab kuni jõuvarude ammendumiseni ennast täisväärtuslikuna tunda – jalutamas-suusatamas käia, tikkida-kududa-õmmelda, lapselapsi sülle tõsta ja ka reisida... Elukvaliteedi säilimine on neile patsientidele parim kingitus.

●●**Kas seda protseduuri ei saa siiski kõigile teha?**

Ei. See on näidustatud metastaseerunud melanoomi, kuid ka sarkoomi puhul kätel-jalgadel, kus metastaasid pole jäsemetest kaugemale levi-

kui see, mida süsteemselt organismis kasutatakse. Tänu sellele väga tugevale keemiaravile ongi paikne toime palju tõhusam ja patsiendile ka vähem traumaatiline.

●●**Kui kaua selleks aega kulub?**

Protseduuri keemiaravi osa võtab aega umbes 30 minutit, aga näiteks kateetrite paigaldamine patsiendile radioloogide poolt võib kesta ka tunde. Kokkuvõttes on see siiski patsiendile talutav protseduur, ja mis peamine – kvaliteetaja juurde võitmine on eluliselt tähtis.

●●**See on meeskonnatöö.**

Loomulikult. Ilma radioloogide, anestesioloogide, operatsioonide, apteekrite ja muu toetusmehhanismiga ei teeks ma üksi midagi ära. Võlgnen oma aita-jatele tohutu tänu.

●●**See eluliselt vajalik protseduur pole haigekassa hinnakirjas.**

Praegu veel mitte. PERH-i eesmärk on olla innovaatiline haigla, kes ei arvesta kõike rahasse, kui asi puudutab patsientide heaolu. Mu tööandja ei kohku õnneks uuenduste ees, vaid pigem aitab neid ellu viia, kuigi raha tuleb leida mõnel juhul teiselt realt.

●●**Teil kulus selle protseduuri juurutamiseks Eestis paar aastat.**

Nii see on. Lugesin pidevalt erialakirjandust ja võtsin siis ise ühendust Ameerika juhtiva vähikeskusega Sloan Kettering Memorial Cancer Center. Seejärel käisin professor Uno Sibula fondi toel seda protseduuri Ameerikas õppimas. Eks

Elukvaliteedi säilimine on neile patsientidele kindlasti parim kingitus.

nud. Neid metastaase ei saa üldjuhul kirurgiliselt eemaldada, sest defekt jääks liiga suur. Või pole melanoomid või sarkoomid iseseisvaks raviks enam piisavad. Varem oligi sel puhul alternatiiviks vaid amputatsioon.

●●**Milles see protseduur seisneb?**

Operatsioonilaul n-ö lõigatakse haige jäse ühtlasest vereringest ära. Siis pannakse nii arteri kui ka veeni sisse balloonkateetrid, mis ei lase verd tagasi üldisesse vereringesse. Samuti paigaldatakse jäsemele žgutt, et keemiaravim organismi ei lekiks ega tekitaks tüsistusi. Seejärel hävitatakse paikseid vähirakke keemiaravimiga, mille kontsentratsioon on tunduvalt suurem

Põhja-Eesti regionaalhaigla üld- ja onkokiurgia keskuse juhataja-ülemarst Jüri Teras

Foto: Terje Lepp

Talvised lood immuunsusest Citrosept Organic

“Meie koduapteeki tekkis Citrosept juba aastaid tagasi. Mina ja mu 14-aastane poeg võtame Citrosepti 15 tilka kolm korda päevas klaasi veega. Septembris soovitas arst hakata andma ka nooremale, 4-aastasele pojale organismi tugevdamiseks iga päev 5 tilka Citrosepti, alates sellest on laps püsinud terve nagu purikas!”

Ave S.

Citrosepti pudel sisaldab bioflavonoidide rekordannust – 800 mg 100 ml ekstrakti kohta – mis on apteekides pakutavatest ekstraktidest kõige suurema bioflavonoidide sisaldusega.

Looduses esinevad bioflavonoidid taimede seemnetes, kaitses neid mikroorganismide kahjuliku toime eest. Sama teevad nad inimese organismis, tugevdades seeläbi immuunsust.

“Neljandal raseduskuul tundsin äkki, et ligi hiilib nohu. Loomulikult hakkasin muretsema lapse tervise pärast. Apteeki minnes soovisin parimat looduslikku vahendit immuunsuse tugevdamiseks. Apteeker soovitas Citrosepti ja nohu mulle külge ei hakanudki!”

Helle

Nüüdsest on Citrosept uues rohelises pakendis, ning nimetusele on lisandunud sõna «Organic». Citrosept Organicu tootmisel kasutatakse biogreipfruute, mis on kasvatatud sertifitseeritud kasvatustes, kus ei kasutata põllumajanduskemikaale – nitraate, pestitsiidide ja herbitsiidide. Seetõttu on see ohutu kõigile, sealhulgas rasedatele ja lastele. Citrosept Organicus on säilinud Citrosepti efektiivsus aga vähendatud on mõru maitset. Uut Citrosept Organicut võib lisada isegi vette ning juua ilma mõru maitset tundmata.

“Tütar oli just põdenud bronhiiti ja ma otsisin vahendit, mis tema immuunsüsteemi toetaks. Minu nõudmised on kõrged. Meie pere järgib tervislikku eluviisi, ning isegi tavalised vitamiinid peavad olema ilma konservantide, värvainete ja sünteetikata...Ma olen üks nendest, kes alati uurib koostist ja norivalt hindab, kas toode vastab minu nõudmistele. Citrosept Organicu kohta võin öelda, et meie karmidele kriteeriumitele see vastab.”

Ingrid

Kui Teil on soov rääkida oma kogemustest Citroseptiga, kirjutage meile kbmpharma@kbmpharma.eu või aadressile KBM Pharma, Tähtvere 4, Tartu 51007. Huvitavamate lugude autorid saavad kingituseks Citrosept Organic 50 ml pudeli.

Võtke 15 tilka Citrosept Organicut 3 korda päevas ning greipfruutide jõud on ka sel talvel teie teenistuses!

Nautige talve koos Citrosept Organicuga!

Küsige Citrosept Organicut apteekidest üle Eesti. Täiendav info: www.citrosept.net

päästab amputatsioonist

me tegime esimese protseduuri ka Põhja-Eesti regionaalhaiglas nii, et olime ameeriklastega pidevalt netiühenduses. See ei ole tehniliselt väga keerukas operatsioon, kuid nn lekkeid võib ikka esineda.

●●**On neid patsiente Eestis palju, kes sellest protseduurist võivad?**

Palju ei ole. Esimene patsient, kellele tegime Põhja-Eesti regionaalhaiglas jäseme isoleeritud kemoinfusioo-

sed muutused inimestes teki-
vad, on senini ebaselge.

●●**Rinnavähi puhul saab kõik alguse soovitusel: jälgige enast pidevalt. See on asjakohane ka melanoomi puhul.**

Muidugi. Me saame algstaadiumis melanoomi kätte küll ja statistika näitab, et 40% patsientidest avastavad melanoomi enesevaatluse teel. Arstide ja patsiendi lähedaste avastamisprotsent on 25–30, ülejäänud leitakse rahvastikupõhiste skriiningutega. Ma ei väsi arstina kordamast, et iga inimene peaks enda keha ja nahka jälgima. Ja kui sa oledki üksik inimene, siis palu, et perearst su korra

Eesti mees on nii passiivne ja tuim ning saabub arsti juurde vaid naise käekõrval.

ni, oli 80-ndates vanaproua. Mõningad patsiendid on ootel ja praeguseks on tehtud kaks protseduuri. Aastas tuleb meil ehk paarkümmend haiget, kuid ka üle maailma on neid patsiente sadades, aga mitte tuhandetes. Lähinaabritest teevad praegu sedasama protseduuri soomlased.

●●**Nendele protseduuridele annab enamasti põhjust melanoom?**

Jah, melanoomi on üha enam, sest me elame vanemaks ja meie immuunsus langeb. Melanoom on tekkelt multifaktoriline ja geneetikat peetakse üheks olulisemaks osaks. Keegi ei tea täpselt, miks geenimutatsioonid esinevad ja melanoomid tekivad, kuid kindlasti mängib oma osa UV-kiirgus ja soov oma nahka teadlikult päikese käes vanutada. Praegu on näiteks minu vaateväljas mees, kel on neli erinevat vähki. Miks sellised geneetili-

aastas pealaest jalatallani üle vaataks. Isegi siis, kui sul kaebusi ei ole. Kui melanoomile I staadiumis kirurgiliselt jao-
le saame, on paranemislootused väga head.

●●**II ja III staadium on melanoomi puhul tõsisemad?**

Ikka, siin tuleb juba appi võtta ka keemia-, kiiritus- ja immuunravi. Melanoomi haigestumisel on leitud, et üle 50-aastased mehed on suurem riskigrupp ja nemad haigestuvad rohkem kui õrnem pool. Samuti on teada, et 50% melanoomi põhjustatud surmadest on üle 50-aastaste meeste vanuserühmas. Ma olen arstina väga mures, et Eesti mees on nii passiivne ja tuim ning saabub arsti vastuvõtule vaid naise käekõrval. Eesti mees toidab oma ego pigem autot tuunides või jõusaalis rassides, aga oma tervisele ta tähelepanu ei pööra – neil pole haigusteadlikkust ollagi.

●●**Et siis jõusaalis võiks mees silmitseda meest...**

Minugipoolest, kui see eesmärk vaid vilja kannab. Mehed veedavad tunde koos kangi tõstes ja higistades, las nad vaatavad siis juba jõusaalis või saunas ka üksteise selja, õlavarred või jalasäared üle... ja tehku tõesti sellekohane märkus, kui midagi tavatut näevad. PERH-is on nahakasvajate ja melanoomikabineti, kuhu saavad kõik tulla – siin diagnoositakse, ravitakse ja jälgitakse patsiente.

●●**Kas teil arstina on tulnud kokku puutuda ka kolleegi vigadega?**

Õnneks vähe. Halb esmane ravi võib olla melanoomi edasisse leviku üks põhjusi, kui arstid ei pea kinni raviprintsiipi-

dest. Ilmeksimatu pole meist keegi. Seda võib juhtuda küll, et esmane ravi ebaõnnestub ja raviprintsiibid jätavad soovida. Ma olen näinud paari juhtumit, kui melanoom on eelmiste arstide hooletu tegevuse tõttu kaugele arenenud – kolleeg tegi ebapuhta löikuse või eksis patoloog diagnoosiga. See on kurb, sest kirurgiline ravi käib alati õige diagnoosimisega käsikäes.

●●**Te teete aastas paarsada löikust. See on suur koormus ja ka vastutus.**

Jah, aga mina ega ükski mu hea kolleeg ei lähe löikama teadmisesega, et asi läheb untsu. Kõik kirurgid lähevad operatsioonilaua äärde parima lootusega. Kirurg, kel õnne ei ole, on väga kehvast seisust. ●

Kuidas jälgida muutusi neevuses

●●**Suurus.**Kiire ja jätkuv kasv.

●●**Värvus.** Ilmnevad mitmed värvivarjundid või pigment kaob.

●●**Muutus pinnas.** Enne nahaga samas tasapinnas olnud neevusel tekib kasv vertikaalsuunas, moodustub sõlm.

●●**Neevust ümbritsev nahk.** See võib muutuda punetavaks või lisanduvad muud värvivarjundid.

●●**Neevuse pind.** Neevuse pinnale tekivad erosioonid, lõhed, koorikud, leemendus. Haavandumine ja veritsus ilmnevad melanoomi hilisemates staadiumites. Tähelepanelik olge ka siis, kui tekib sügelus või valutundlikkus.

●●**Parimaks enesevaatluse intervalliks peetakse kolme kuud. Kui kuulute melanoomi riskirühma, tehke enesevaatlust iga kuu.**

ABCDE reegel

●●**A** – sünnimärk on asümmeetriline, üks pool pole vastavuses teisega.

●●**B** – sünnimärgi serv on ebakorrapärane, see on välja võlvunud või halvasti määratav.

●●**C** – sama sünnimärk koosneb mitmest värvist.

●●**D** – melanoomi läbimõõt, diameeter on harilikult suurem kui 6 mm.

●●**E** – sünnimärk kasvab, muudab kuju või värvust.

Allikas: www.kliinik.ee

GeloRevoice® toob hääle tagasi!

Me tunneme inimest hääle järgi. Meie häälel on kordumatu ja rõhutab isikupära. Kadunud hääle toob tagasi GeloRevoice®.

Külmetushaigused, hääle ülekoormus või kuiv õhk (keskküte, konditsioneerid) mõjuvad häälele halvasti. Tagajärjeks on häälekähedus, kurguärritus, kõditustunne kurgus ja suukuivus. Kõik see pole mitte üksnes ebameeldiv, vaid märk sellest, et kurgu limaskest on kahjustunud. Haigustekitajad saavad kergemini organismi tungida ja põhjustada viirus- ja külmetushaigustesse nakatumist.

Uudne lahendus kurguvaevuste korral!

Saksa firma Pohl-Boskamp tõi turule uuendusliku toote kurguvaevuste ravis. GeloRevoice® kurgutablettides sisalduv hüaluroonhape moodustab suu ja kurgu limaskestal ainulaadse hüdrogeelkompleksi. See kaitsekiht takistab haigustekitajate organismi tungimist ja kiirendab kurgu limaskesta paranemist. Samuti on tablettidel kerge kihisev efekt, mis suurendab süle eritumist ja niisutab limaskesti. GeloRevoice® kurgutabletid vähendavad ebameeldivat tunnet kurgus ja toovad hääle tagasi.

**Kurk on haige?
Häälel on ära?
Kurguärritus?**

GeloRevoice® -
esmaavalik
häälekäheduse korral!

Müügil apteekides.
Tootja G.Pohl-Boskamp GmbH&Co. KG, Saksamaa.
Esindaja Eestis: OÜ KBM Pharma. Tel 7 338 080
Meditsiiniase. Lugege tähelepanelikult kasutusjuhendit ja vajadusel konsulteerige arsti või apteekriga.

Immuunsüsteemi arenemiseks on vajalik kokkupuude mikroobidega

Sündides on lapsel kõik immuunsüsteemi rakud, kuid nende funktsioonid pole veel piisavalt arenenud. Inimese immuunsüsteem on siis nagu puhas leht – puudub kogemus haigustekitajatega võitlemiseks. Laste, eeskätt enneaegselt sündinud laste immuunsüsteemi rakkudel on alguses puudulik võime võidelda nii mikroobide kui ka viirustega.

Oma elu esimesteks kuudeks saab beebi kaitse emalt: raseduse viimastel nädalatel kanduvad ema organismist

lootele antikehad ja need aitavad beebit kaitsta väliskeskkonnast tulevate haigustekitajate eest. Need antikehad tagavad kaitse vaid mõneks esimeseks kuuks ja üksnes teatud haigustekitajate vastu.

Ajutine puudulikkus

Seetõttu tekib alates esimese eluaasta teisest poolest, kui emalt saadud antikehade tase langeb ja lapse enda toodetud antikehade tase pole veel piisav, nn ajutine loomulik immuunpuudulikkus. Sel

perioodil on lapsed infektsioonidele palju vastuvõtlikumad. Kuigi antikehade tootmine algab enne sündi, saavutab see täiskasvanu omaga võrreldava taseme alles seitsmenda kaheksandal eluaastal.

Immuunsüsteemi arenemiseks ja haigustekitajate vastase immuunsuse tekitamiseks on vajalik kokkupuude mikroobide ja viirustega. Just korduvad kokkupuuted haigustekitajatega õpetavad esimeste eluaastate jooksul immuunsüsteemi nendega võitlema. **• EPL**

Doppelherz Aktiv kvaliteetvitamiinide sarja UUS toode **VITAMIN E 100 mg** on toidulisand E-vitamiini vaeguse profülaktikaks.

Vitamiin E aitab kaitsta rakke oksüdatiivse stressi eest. Pakendis on 60 kapslit. **Doppelherz Vitamin E** (d-alfa-tokoferool) on saadud naturaalsest toorainest päevalilleõlist.

Saadaval apteekides!

**Prillid!
Läätsed!
Päikesepillid!**
Lai valik
Parim kvaliteet
Professionaalne teenindus

Tallinnas Endla 12 kaupluses prillid kiirtööna!
Püsiklientidele alati soodsamad hinnad ja eripakkumised.

TALLINN

Pärnu mnt 10
telefon 627 0110
E-mail: parnumnt@eagle-vision.ee

Endla 12
telefon 662 1150
E-mail: endla@eagle-vision.ee

Paldiski mnt 102 (Rocca al Mare kaubanduskeskuse 1. korrusel)
telefon 665 9105
E-mail: rocca@eagle-vision.ee

RAKVERE

Põhjakeskus, Tõrremäe
telefon 326 0500
E-mail: rakvere@eagle-vision.ee

TARTU

Tasku keskus, Turu 2
telefon: 733 3938
E-mail: tartu@eagle-vision.ee

Lõunakeskus, Ringtee 75
telefon: 731 5638
E-mail: lounakeskus@eagle-vision.ee

PÄRNU

Rüütli 39
telefon 445 1900
E-mail: pamu@eagle-vision.ee

Kaubamajakas, Papiniidu 8/10
telefon 445 5979
E-mail: kaubamajakas@eagle-vision.ee

EAGLE VISION
Elu on vaatamist väärt
www.eagle-vision.ee

ADDITIVA

Additiva Vitamin C Blutorange*
Additiva Vitamin C Zitronen*

- 1000 mg askorbiinhapet
- Kiire toimega kihisevad tabletid.
- 2 meeldivat maitset - punane apelsin ja sidrun.
- Üks kihisev tablett 1 kord päevas.
- Näidustus: vitamiin C vaegus täiskasvanutel.
- Suhkruvaba, sobib ka diabeetikutele.
- 20 tabletti pakis.

* Tähelepanu! Tegemist on ravimiga. Enne tarvitamist lugege tähelepanelikult pakendis olevat infolehte. Kaebuste püsivuse korral või ravimi kõrvaltoimete tekkimisel pidage nõu arsti või apteekriga.

Käsimüügiravim. Saadaval apteekides!

Müügiloo hoidja: Dr. B. Scheffler Nachf. GmbH & Co. KG
Senefelderstraße 44, D-51469 Bergisch Gladbach, Saksamaa
Täiendav teave on saadaval ravimi müügiloo hoidja esindusest Eestis:
AS Sirowa Tallinn, Salve 2c, 11612 Tallinn. Tel: 6 830 700

KAOTUS

Eesti korvpalli meistriliigas võitis TÜ/Rock Tallinna Kalevi 88 : 46. Esimese poolaja võitis Rock 51:19. Võitjate resultatiivseim oli Timo Eichfuss 19 punktiga. **EPL**

OLÜMPIAALA

Rahvusvaheline sõudeliit (FISA) tahab olümpiamängude kavva lisada naiste kergkaalu ühepaadi võistluse. Hetkel on naistel olümpiakavas kuus sõudevõistlust, meestel kaheksa. **Delfi**

15 KILOMEETRIS VÕIMUTSES TORA BERGER

Nove Mestos toimuval laskesuusatamise MM-il võitis naiste 15 km sõidu tiitlikaitsja Tora Berger (pildil), kellest sai seitsmekordne maailmameister. Eestlannadest parimana sai Kadri Leht-

la 42. koha. Kaks trahviminutit kogunud Kadri Lehtla oli 42. (+6.13,6), Grete Gaim 57. (2 trahvi; +8.19,5), Kristel Viigipuu 79. (4; +10.29,4) ja Johanna Talihärm 99. (8; +13.58,0). **Delfi**

SUUSAHÜPPED

Kaarel Nurmsalu jäi eile Klingethalis toimuval suusahüpete MK-etapil punktikohalt välja, sest põhivõistluse avavoorus tehtud 122-meetrine õhulend andis talle vaid 34. koha. **Delfi**

Sotši olümpial pääseb murdmaasuusatamist vaatama ainult gondliga

Gondleid saab Sotšis olema piisavalt, et viia kõik soovijad kiirelt ja mugavalt võistluspaika.

Foto: AFP/Scanpix

Kümneminutise sõiduga
pääseb gondliga Sotšis
mäe otsa neli tuhat
inimest tunnis.

Aet Süvari
aet@epl.ee

Järgmise aasta veebruaris on Venemaal Sotšis taliolümpiamängud. Eestlaste jaoks on ehk huvitav teada, et selleks, et pääseda kaema murdmaa- ja laskesuusatamist, tuleb ette võtta sõit mäetõstukis ehk gondlis. Pealtvaatajad võistluspaika lihtsalt teisiti eriti ei pääsegi.

Eesti olümpiakomitee saavutusspordi divisjoni juhi Martti Raju sõnul pole kellel-

gi aga põhjust muretseda, et gondlitransport võib tekitada pikad järjekorrad või olla aeganõudev ja tüütu.

„Iseenesest pääseb mäe otsa ka autoga, aga selleks kuluks lihtsalt 25 korda rohkem aega,” sõnas Raju. „Pealegi pole ülevõistluspaigas parkimiskohati, seega tavainimestel olümpia ajal üles sõita ei lastagi. Üles sõiduks kuluks ka liiga pikk aeg, mis oleks lihtsalt mõttetu hullumeelsus.”

Gondlid viivad tema sõnul kohale kümne minutiga ning neid on kasutusse võetud piisavalt palju, et muuta kõigi asjaosaliste elu lihtsamaks. „Pealtvaatajal ei ole muud muret, kui istuda linnast rongi või auto peale, sõita sin-

na, kust gondlid inimesi üles veavad, ja siis juba gondliga võistluspaika. Tunnis viivad gondlid üles ja alla 4000 inimest, käigus on kolm gondlirada – üks pealtvaatajatele, teine sportlastele ja akrediteeringutega inimestele ja kolmas mõlematele,” rääkis Raju.

Tööd kindlal kursil

Ka üks olümpiaküla – see, kus elavad murdmaa- ja laskesuusatajad – asub ülevõistluspaiga juures. „Sportlastele on see eriti mugav, sest suusarajad on tõesti umbes saja meetri kaugusel.”

Veel üks olümpiaküla on linnas endas, seal pesitsevad mitmesuguste sisealade sportlased, ülejäänud sportlased

paigutatakse suurde olümpiakülla.

Raju viibis ise viimati Sotšis nädal aega tagasi ning tema sõnul on olümpialinnas kõik tööd kindlal kursil. „Kõik on absoluutselt hästi, ei ole mingeid probleeme,” kinnitas ta. „Loomulikult on hüppemäe kompleksis vaja veel töid teha ja raudtee pole veel täielikult valmis, aga aega on ju ka veel aasta!”

Tema sõnul on võistluspaigaga rahule jäänud ka seni seda külastanud sportlased, sest paljudel aladel on Sotšis peetud juba MK-etappe. „Kõige parema hinnangu annab võistluspaigale ikkagi sportlane ise, kes on seal juba võistlemas käinud.”

Mäe otsa pääseb ka autoga, aga selleks kuluks 25 korda rohkem aega.

Pargisõitjad mures: kas lund jätkub?

Lumelaudurid ja vigursuusatajad muretsuvad Sotši pargisõiduraja pärast. Hiljuti lõppenud X Gamesi pargisõidurada Aspenis Colorados teenis sportlastelt kiidusõnu. Selle taustal on mure Sotši raja pärast aina suurem, sest sel nädalal Sotšis toimuma pidanud MK-etapp jäi lumepuudusel ära. Seetõttu pole sportlased ise saanud rada adekvaatselt hinnatagi, kuid eelarvamused on suured. USA vigursuusataja Devin Logan kommenteeris USA Todayl: „Pealtvaatajad ei saa sellest samamoodi aru nagu meie. Nende jaoks tundub see rada meid võistlemas vaadates ilmselt väga lihtne, kuigi see on tegelikult väga raske ja keerukas.”

Sportlased muretsuvad veel, et Sotšis ei ole järgmise aasta veebruaris piisavalt lund.

FIS üritab sportlaste muredele vastu tulla ja võistluse vähemalt kontinentaalkarika vormis ära korraldada. „Meie eesmärk on valmis ehitada ikkagi olümpiavääriline rada. Kohe kui oleme võistluse suutnud ära korraldada, saame võistlejatelt tagasisidet ja siis võime selle järgi tegutseda hakata,” ütles FIS-i kõneisik Riikka Rakic.

Tiitlikaitsja tahab Pärnut vältida

Sel nädalavahetusel saab läbi Schenkeri liiga põhiturniir. Kuigi on selge, et Pärnu VK ja Tallinna Selver lõpetavad esimesel ja teisel kohal, on lahtine, kellega nad veerandfinaalis vastamisi lähevad.

Üheks variandiks on võrkpalliliiga tiitlikaitsja Bigbank Tartu, kes on praegu seitsmendal kohal. Kahe allesjäänud mängu võitmine tõstaks tartlased esikuuikusse ja siis kohutaks veerandfinaalis ülisuure tõenäosusega TTÜ-ga. Kui tiitlikaitsja ei saa kahe mängu peale aga ühtegi punkti, võivad nad langeda ka kaheksandaks, mis tooks veerandfinaalis vastasseisu Pärnuga. „Pärnu on näidanud väga stabiilset mängu, mistõttu astataksin nad teistest natuke kõrgemale,” andis Tartu peatreener Andrei Ojamets märku, et suvepealinnaklubi sooviks nad vältida. Selleks tuleb kahes viimases mängus mehe eest väljas olla.

Tartu diagonaalründajat Eivo Žuravljovi kimbutas eelmisel nädalal haigus, ent nüüd on mees treeningutel tagasi. **Pärt Talimaa**

SCHENKERI LIIGA

Punkitseis

1. Pärnu VK 62 punkti (2 MÄNGU PIDADA), **2.** Tallinna Selver 54 (2), **3.** TTÜ 45 (2), **4.** Riia Lase 44 (2), **5.** VK Jelgava Biolars 43 (2), **6.** Daugavpils Universitāte 39 (1), **7.** Bigbank Tartu 38 (2), **8.** Ozolnieki/Poliors 36 (1), **9.** Rakvere Fruit Xpress 10 (2), **10.** Valio Võru VK 7 (2).

ÕHUS EESTI REKORDID! MÄNGUS EUROOPA SISEMEISTRI- VÕISTLUSTE KOONDISEKOHAD!

EESTI MEISTRIVÕISTLUSED KERGEJÕUSTIKUS

16.–17. veebruaril Tallinnas Lasnamäe Kergejõustikuhallis

VÕISTLUSTE ALGUS 16.02 – kl 15.00. 17.02 – kl 13.00

VAATA LISAINFOT

www.ejkl.ee

Facebook (kergejõustik)

Sisepääs kõigile TASUTA!

Eesti Kergejõustikuliit

TALLINNA SÄDAM
Häädle sõnumite saatmine

NIKE

VÄRSKENDAV KOEEMUS
saku
–1820–

ERR

EestiPäevaleht

DELFI
Rahva hääl

KUKU

Maadlusriikide areaal on laienenud

Üleele teatati, et maadlus on ala, mis ei pruugi 2020. a mängudele jõuda. Ometi on maadluses viimasel kümnel olümpial medaliriikide arv kahekordistunud, ka osalevaid riike on juurde tulnud. Peamise konkurendi moodsa viievõistlusega võrreldes on ka muud näitajad üsna head.

Maadlus kümnel viimasel olümpial

Olümpia	Osalenud riigid	Medaleid võitnud riigid
1976 Montreal	41	15
1980 Moskva	35	15
1984 Los Angeles	44	16
1988 Soul	69	19
1992 Barcelona	59	18
1996 Atlanta	75	23
2000 Sydney	55	22
2004 Ateena	66	22
2008 Peking	59	28
2012 London	71	29

Viis ala, mille välja-viskamise üle hääletati

- 1 Maahoki
- 2 Maadlus
- 3 Moodne viievõistlus
- 4 Taekwondo
- 5 Aerutamine

Maadlus ja moodne viievõistlus Londonist

Foto: AFP/Reuters; graafika: Maret Müür

Maadlus püsis väljaheitmise topis kahjuks algusest peale

Ilmselt pole maadlus olümpiaalana ammu nii palju tähelepanu pälvinud kui üleele ja eile.

Kristi Kirsberg
kristi.kirsberg@epl.ee

Suured riigid, USA ja Venemaa protestisid jõuliselt otsuse vastu arvata maadlus nende alade sekka, mille üle hakatakse septembris otsustama, kas neil on olümpiamängudel tulevikku või mitte. Ajalehed koostasid nimekirju, mida tegelikult oleks võinud välja arvata. Näiteks USA Today küsis, miks peaks olümpial olema lauatenis, mida mängitakse vaid Aasias, ning kas keegi

oskab öelda, mis sisuline vahe on juudol ja taekwondo'l peale selle, et üks sõna on pikem ja teine lühem. Ameeriklastest võib aru saada, ka neil on maadluses uhke ajalugu.

Teine põletav küsimus oli, mida annab ikkagi ära teha enne maikuud, kui kõik kaheksa ala – seitse uut ja maadlus – peavad oma olümpiaküpsust tõestama, ning enne septembrit, kui lõplik haamrilöök kõlab. Üldiselt ei ole eksperdid olnud väga positiivsed, arvates, et kui maadluse meelsus oli nii nõrk veebruaris, miks see peaks muutuma poole aastaga.

Rogge reageeris

Huvitava detaili tõi välja ka rahvusvahelise spordiajakir-

janike liidu juht Gianni Merlo, kes kirjutab, et protsess ise toimis nii, et kõik 15 hääletajat pidid märkima nõrgema lüli ja maadlus oli kohe algusest peale negatiivse topi tipus. Viimase viie sekka jäänud aerutamise pääses kiiresti, samuti taekwondo. Seejuures oli teises hääletusvoorus maadlus lähedal sellele, et kindlasti olümpiakavast välja jääda, sest ala vastu oli seitse hääletajat – oleks olnud enamuse ehk kaheksa vas-

Viimase viie sekka jäänud aerutamine ja taekwondo pääsesid kiiresti.

tuhäält, oleks otsus olnud lõplik. Igal juhul ootab ees huvitav aeg. Eile õhtuks läks surve nii suureks, et rahvusvahelise olümpiakomitee president Jacques Rogge teatas, et ta kohtub võimalikult pea maadlusliidu juhtidega, et arutada võimalust, kuidas ala säilitaks oma koha ka 2020. aastal.

„Üleiline hääletus ei tähenda, et maadlejad peaksid lõpetama treenimise,” kinnitas Rogge. „Rio de Janeiro on ala esindatud. Üten sportlastele: jätkake oma igapäevast tööd, teie alaliit teeb kõik endast oleneva, et traditsioonid jätkuksid,” tõdes ta, lisades, et keegi ei langeta otsuseid kristallkuuli pealt, vaid igal asjal on oma põhjendused. ●

PSG võitis Meistrite Liigas mängu, kuid kaotas Ibrahimoviçi

Meistrite Liiga kaheksandikfinaalide avalahingud võitsid üleele PSG ja Torino Juventus.

Pärt Talimaa
part.talimaa@epl.ee

Viimastel minutitel tehtud kaks lapsikust võivad Prantsusmaa klubi Paris Saint-Germaini jaoks sel hooajal veel Meistrite liigas kalliks maksma minna. Esmalt lasi klubi jalad sirgu kaitses, mis päädis normaallaja viimasel minutil Valencia väravaga. Paar hetke hiljem näitas kohtunik prantslaste ründetähele Zlatan Ibrahimovićile punast kaarti, kuna rootslane oli palli pärast võideldes astunud Valencia paluri Andrés Guardado jalale.

Seege läheb PSG 6. märtsil toimuvale kodusele korduskohtumisele vastu küll 2 : 1 eduseisus, ent ilma karistuse teeninud Ibrahimovićita. 27. veebruaril koguneb punase kaardi olukorda arutama UEFA distsiplinaarkomisjon ja kui nad leiavad, et rootslane ründas meelega, võib järgneda veelgi karmim karistus.

„Minu arvates oli mulle antud punane kaart liiga karm,” sõnas ründeäss Rootsi Aftonbladetile. Kohtumise viimased minutid ei pakkunud rõõmu ka PSG peatreenerile Carlo Ancelottile ja spordidirektorile Leonardo-le. „Lasta endale värav lüüa – seda võib selgitada väsimusega, aga punane kaart ... Ma arvan, et kui mõni teine mängija oleks sellise vea teinud, ei oleks teda ära saadetud,” sõnas spordidirektor.

Zlatan Ibrahimović sai punase kaardi.
Foto: AFP / Scanpix

Küll võib korduskohtumises PSG rivistuses väljakule joosta nende täiendus David Beckham, kes tegi eile meeskonnaga ka esimese ühistreeningu.

Kindlalt võib veerandfinaali poole vaadata itaallaste Torino Juventus. Kolmandal minutil juhtima läinud Juventus löi kohtumise lõpus veel kaks väravat ja alistas Glasgow Celticut võõrsil 3 : 0. Väravalööjide kategoorias domineerisid 17 : 9 aga hoopis šotlased. „Skoor meeldib Juventusele,” nentis nõrduinud Celticu peatreener Neil Lennon presikonverentsil. ●

MEISTRITE LIIGA

1/16-finaalid
Glasgow Celtic – Torino Juventus 0 : 3 (0 : 1), V: 3. Alessandro Matri, **77.** Claudio Marchisio, **83.** Mirko Vučinić. **Valencia – Paris Saint-Germain 1 : 2 (0 : 2), V: 90.** Adil Rami – **10.** Ezequiel Lavezzi, **43.** Javier Pastore.

ARV

22

kolmepunkti viset tabas Eesti suurimas harrastajate korvpalliliigas AND1 Tallinna Kossuliiga B-divisjonis Liptoni meeskonna eest mänginud Aleksei Mohov. Tema meeskond alistas 122 : 83 Saku Metalli, Mohov kogus 71 punkti. G4S korvpalli meistri liiga jälgijatele väljakukohtunikuna tuttav Mohov läks selle sooritusega Kossuliiga rekorditabelis tabatud kolmeste arvestuses kindlaks liidriks. Kokku tabati selles mängus kahe võistkonna peale 43 kolmest – Lipton kokku 32 ja Saku Metall 11. **EPL**

Täna Delfi Spordis:
Videod ja kommentaarid tulisest Meistrite Liiga õhtust

Suusaleht

Ilmub Eesti Päevalehe vahel 15. veebruaril!

●●● Eesti Päevaleht

- Nõuandeid suusamaratonil osalemiseks.
- Liivaranna asemel lumistele mäenõlvadele.
- Millest lähtuda suusavarustuse ostmisel?

Maailmakuulus jazzkitarrist
LEE RITENOUR (USA)

21. veebruaril | Nokia Kontserdimaja

kaasa teevad: **JESSE MILLINER** (klaver/klahvpillid) **MELVIN DAVIS** (bass) ja **SONNY EMORY** (trummid)

kontserdimaja.ee | fbl.ee

TICKETPRO
www.ticketpro.ee

FORUM CINEMAS TOOB TEIENI:

The Metropolitan Opera

HD
LIVE

5. hooaeg Eestis
12 uut ooperit
Forum Cinemas kinodes

Giuseppe Verdi

Rigoletto

16. veebruar 2013 kell 20:00
Otseülekanne kinodes Coca-Cola Plaza, Astri, Ekraan

Salvestatud kordused:

P 17. veebruar 2013 kell 12:00 Coca-Cola Plaza

P 17. veebruar 2013 kell 17:00 Astri

E 25. veebruar 2013 kell 19:00 Coca-Cola Plaza

Lisainfo: www.forumcinemas.ee/ooper

Pildil Željko Lucić

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

Väärrikad
kinohommikud
Kokoko
Filmi juhatab sisse
vene keeles
Viktorija Ladõnskaja.

Iga 5. seanss TASUTA!

11:30

11:30 14:25 19:00 21:25

16:50

14.02	Väärrikad kinohommikud venekeelse sissejuhatuses: Kokoko	11:00	Armastus	15:35 21:20
	Anna Karenina	11:30 14:25 19:00 21:25	Jaht	16:50
	Karikakramäng II	14:00 19:50	Kokoko	18:00

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

14.02	Karikakramäng II	16:30
	Esilinastus: Just nagu armunud	18:00
	Freigikino valentinpäeva eriseanss: Veealune armastus	21:00

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

Danske Bank

New Standards

19.-28.04.2013

19.04 Merepaviljon

ZARA MCFARLANE

(Suurbritannia)

Hennessy kutsub: 25.04 Merepaviljon

GREGORY PORTER (USA)

26.04 Nokia Kontserdimaja

CHARLES LLOYD (USA)

27.04 Merepaviljon

HIROMI (Jaapan)

Piletid müügil Piletilevi ja Ticketpro müügikohtades.

Danske Banki klientidele piletid 20% soodsamad! Sooduspileteid piiratud koguses.

Jazzkaare info 666 0030 ja piletid@jazzkaar.ee.

ERGO

●●● EestiPäevaleht

MY CITY HOTEL
TALLINN

UNITED MOTORS

TALLINK

aktaprint

www.jazzkaar.ee

kuulutus.lehed.ee |

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

TALLINNA LINNATEATER

Maailmale nähtamatud pisarad
18., 19. veebruaril 19.00
16., 17. aprillil 19.00

Eesti filmi laulud
22., 23. aprillil 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn
20. veebruar kell 18.00
MAAILM MÖÖDUB

LEHTE HAINSAJU õhtu: 55 aastat Eesti Kirjanike Liidu liige, 72 raamatut ning osalemine Eesti Vabariigi taastamisel. Autor räägib oma eluteest ja tutvustab kirjutamisel olevat luulekogu "Maailm möödub".
Kaasa teevad ANU LAMP, ANNE MAASIK ja HEIKKI-REIN VEROMANN.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 eurot, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1 euro

Laen

- Laen kinnisvara tagatisel. ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenud.ee. Tutvuge tingimustega, konsulteerige asja-tundjatega.

Müük

- Meie kliendil on arukad ettevõtjad, kes ei kuluta raha edevusele vaid oma tegevusele! Kasutatud kontori ja poe sisustus. Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17 Kauplusladu APUNEKS OÜ
- Müüa lõhutud küttepuud, 509 2933
- Müüa soodsas hinnaga talusealiha. Info tel 505 9151, 5354 3002
- Küttepuud, brikett. Tel 523 8852

Avaldame kaastunnet abikaasale ja lähedastele

REIN JÜRVESE

kaotuse puhul

Krista, Kadi, Maime, Dea, Arvi

TLÜ Pedagoogiline Seminar

aval dab kaastunnet Ingrid Helmile armsa õe

KARIN ZINTSOVA

surma puhul

Teatame kurbusega, et lahkunud on

ELVE-LINDE SEMENENKO

Ärasaatmine 16. veebr kl 12 Metsakalmistu kabelis

Omaksed

Südamlik kaastunne Adik Levinile

POJA

surma puhul

Koostööpartnerid Sotsiaalministeeriumist

Südamlik kaastunnet Mirjamile isa

REIN KANN

surma puhul

Töökaaslased If Kinnisvarahaldusest

Lahkus meie kallis abikaasa, isa ja vanaisa

ENDEL NÖÖRLAID

16.12.1935 - 12.02.2013

Leinavad omaksed

Hüvastijätt 18.veebr kl 12 Tallinna Issanda Muutmise kirikus, Suur-Kloostri 14

EESTI HOTELLI- JA TURISMIKÕRGKOO L

KAUGÕPE
Hotellimajandus, Reisikorraldus, Toitlustus-teenuste korraldus.
Omanda kõrgharidus töö ja pere kõrvalt!
Alustame 14. märtsil.

Puuvilla 19, Tallinn
Tel 668 8707
www.ehte.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraieid harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuude müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsaõbrallik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Teenused

- KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 24h, h 1,09€/min
www.ennustus.ee

Teated

- Gongide ja Kristallhelikausside suur kontsert – Viimsi Huvikeskuses, Nelgi tee 1, Viimsi. 15.02.2013, kell 19:00, pääse 7€. Facebook: Kristalliharmoonia, www.huvi-keskus.ee
- Otepää Lihatööstus Edgar OÜ kuulutab välja hanke reoveepuhasti sh. kanalisatsioonitorustiku renoveerimiseks, ökoloogilise tehismärgala ehitamiseks ja juurutamiseks. Tööprojektiga saab tutvuda kohapeal. Hinnapakkumised esitada kuni 08.03.13 Tel 765 5824.
- Kuulutada kehtetuks Piret Möttöse reisikonsultandi tunnistus, 2004a.

Südamlik kaastunne Karinele lastega ja Ingridile, ema, vanaema ja õe

KARINI

kaotuse puhul

Valdo perega

Siiras kaastunne Reedale perega kalli ema

LUULE KELDER

surma puhul

Mare ja Lea peredega

Avaldame siirast kaastunnet Virve Palule

ISA

surma puhul

Kolleegid Merkost

Tallinna Haridusamet avaldab sügavat kaastunnet Rita Kasakule

AREND LOIDAPI

surma puhul

Lahkunud on meie kallis

REIN JÜRVES

12.03.1947 - 11.02.2013

Leinavad abikaasa Malle ja tütre d peredega

Ärasaatmine Pärnamäe Krematooriumis 14. veebr kl 15.30

Teatame sügava kurbusega, et on lahkunud meie kallis vend

ENN SIITAM

16.11.1946 - 12.02.2013

Hüvastijätt 16. veebr kl 11 Rahumäe kabelis

Leinavad vend ja õde peredega

Avaldame kaastunnet Mallele, Triinule ja Röödale kalli abikaasa ja isa

REIN JÜRVES

kaotuse puhul

Ärasaatmine Pärnamäe Krematooriumis 14. veebr kl 15.30

Ülle ja Tõnu, Ene ja Mait

Südamlik kaastunne Kristjan Jõe verele kalli vanaema

MAIMU KANEMÄGI

surma puhul

Töökaaslased LPst ja Eesti Päevalehest

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 **Holby City** haigla: Lõhki rebitud (Inglise 2002)

09.55 Terevisioon*

11.55 Pealtnägija*

12.45 Eesti lood: Kabaree (Eesti 2012)*

13.15 Kindel suund (ETV 1999)

13.40 Minuscule: Putukate suur pääs-teretk (Prantsuse 2011)

14.05 Möistlik või mõttetu*

14.35 Kõõgikodanikud*

15.05 Vabariigi kodanikud*

16.00 **Holby City** haigla: Lõhki rebitud (Inglise 2002)*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Õnne 13 (Eesti 2006)

17.40 Südameasi: Suure südamega inimene (Inglise 2008)

18.30 Aktuaalne kaamera

19.00 Ringvaade

20.05 Kahekõne

20.30 Püramiidi tipus: Uue põlve päiksepatarei

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.30 Sport

21.40 Kapital

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 441

06.45 Lucky Luke seiklused: Lucky Luke kohtub Lucky Luke'iga

07.10 Delfiin Flipper: Väike Sinine Kala

07.35 Sylvesteri ja Tweety seiklused: Hirm üleval. Hollandis

08.00 Reporter*

09.00 Roosa teemant*, 49

10.00 Keelatud vili*, 62

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5432

11.30 Suur lotokolmapäev*

12.30 Rizzoli ja Isles*: Väike räpane saladus

13.30 Doktor Oz

14.30 Komissar Rex: Pime viha

TV3

06.15 Redakai

06.40 Winxid

07.05 Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Redakai*

07.55 Kaunis Lola, 113*

08.55 Kirgede torm, 1568*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6408*

10.20 Heimari kokaklubi*

10.50 Top Shop

11.05 Öhtusöök viiele 5, 18*

11.35 Monk 2, 11

12.30 Kaalul on rohkem kui elu, 2*

13.30 Kondid 7, 10*

14.30 Vaprad ja ilusad, 6409

15.00 Lena, mu elu armastus, 32

16.00 Kaunis Lola, 114

17.00 Kirgede torm, 1569

18.00 Kättemaksukontor 2, 7

19.00 Seitsmesed uudised

19.30 Öhtusöök viiele 5, 19

20.00 Võimalik vaid Venemaal

20.30 Miss Fisheri mõrvalood 1, 10: Surm preili Seikluse käe läbi

21.35 Eesti Muusikaauhinnad 2013

15.30 Punased roosid, 442

16.30 Keelatud vili, 63

17.30 Roosa teemant, 50

18.30 Kodus ja võõrsil, 5433

19.00 Reporter

20.00 Parim enne: Meetal on varusid

20.30 Kodutunne

21.30 Jälgi ja kanna ette (USA 2009)

23.15 Reisija 57 (USA 1992)

00.55 Jälgi jätmata: Raske maandu-mine

01.40 Hea naine*: Lõppsõna – Hooaja viimane!

02.25 Hooaeg*

03.00 Reporter*

03.50 Kodusaade*

04.35 Kokasaade - Lusikas*

05.05 Merepatrull*: Klaasist süda

23.35 Dr House 6, 21: Pagas

00.30 Euroopa Pokkeriturnee

01.35 Päästjad 6, 16: 344

02.25 Kinominutid

02.55 Autööle

03.25 Seitsmesed uudised

03.50 Euroopa Pokkeriturnee*

04.40 Öhtusöök viiele 5, 19*

05.05 Seitsmesed uudised

05.30 Lena, mu elu armastus, 32*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.10 Vahva Roosi Inglise 2010) **07.20** Tinga Tinga lood (Inglise 2010)* **07.30** Samsam (Prantsuse 2010)* **07.40** Hiirelabor (Lõuna-Aafrika Vabariigi 2009)* **07.45** Näh (Inglise 2007)* **07.50** Geronimo Stiltoni lõbusad lood (Itaalia 2008)* **08.15** Lastetuba* **08.25** Nuki ja sõbrad (Saksa 2008)* **08.30** Ajurünnak, 2/8 (Rootsi 2008) **09.00** Ringvaade* **10.05** Mid-someri mõrvad (Inglise 2003) **11.45** Small-ville (USA 2007) **12.25** ERR-i uudised **16.05** Ajavaod* **16.30** Öpiöü! (Eesti 2006)* **17.00** Vahva Roosi (Inglise 2010)* **17.10** Stella ja Sam (Kanada 2011) **17.25** Beni ja Holly väike kuningriik (Inglise 2009) **17.35** Pimmi ja Pammi seiklused (Holland 2008) **17.40** Arva ära, kui palju ma sind armastan (Kanada 2012) **17.55** Lastetuba **18.10** Laskesuusatamise MM Nove Mestos: Meeste 20 km **20.00** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **20.05** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.30** Batareja **21.00** Kalailm **21.30** Järgmine loosimine (Eesti 1983) **21.40** Kassilaane (Eesti 1982) **21.50** Ruja (Eesti 1982) **22.00** Vene draama Jessenin, 6/11* **22.50** Spioonid (Inglise 2008) **23.40** Midso-meri mõrvad* **01.26** ERR-i uudised

Kanal 11

05.45 Talisman, 80 **06.30** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.55** Ellen* **10.50** Madin vannitoas **11.20** Superlapsehoidja* **12.10** Top Shop, 18 **12.25** Vampiir, vaim ja liba-hunt*, 1: Uus sari! **13.20** Põrgulikud kõõgid **14.25** Südametukse, 117 **15.15** Südame-tukse, 118 **16.10** Superlapsehoidja **17.05** Naistekliinik, 94 **18.00** Doktor Oz **19.00** Pilvede all **20.00** Ellen **21.00** Kodukokad katsetavad: Kõõgis Jamie'ga **21.30** 10 aastat nooremaks USA: Õnneks valmis **22.00** Piinli-kud haigused – laste eri, 4 **23.00** Mehijalaga segada **00.00** Reporter **00.50** Naistekliinik*, 94 **01.35** Pilvede all* **02.20** Eva Luna, 27 **03.05** Pagaripiigad **03.30** Doktor Oz **04.15** Doktor Oz* **05.00** Reporter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed uudised **09.30** Kodu keset linna 3, 6 **10.00** Kutsuge Cobra 11 6, 79 **11.00** Meie mees 15 **13.00** Kalamehejutud 4, 19 **13.30** Kodu keset linna 3, 7 **14.00** Farscape - kosmoses kaotsis 1, 13 **15.00** Kutsuge Cobra 11 6, 79 **16.00** Kolmas kivi Päikesest 2, 44 **16.30**

Kanal12

06.30 Krimi* **07.00** Reporter **08.00** Galileo* **08.30** 20 kõige shokeerivamat...*, 11 **09.20** Conan*, 34: Kathy Griffin, Blake Anderson, Electric Guest **10.10** Rannavalve, II **11.00** Jututuba **13.50** Komissar Rex* **14.45** Walker -Texase korralvalvur* **15.35** 20 kõige šokeeri-vamat..., 12 **16.25** Merepatrull **17.15** Komis-sar Rex **18.10** Walker – Texase korralvalvur **19.00** Tuvikesed* **19.30** Tuvikesed* **20.00** Galileo **20.30** Eesti kõige-kõige**21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Minu verine valetinipäev (USA 2009) **23.30** Conan, 35 **00.20** Kaks ja pool meest **00.45** Tuvikesed **01.10** Tuvikesed **01.35** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Nendel päevadel võib sind tabada äärmiselt helge ja suure-meelne tunne, mis innustab ilusaid asju korda saatma.

SÖNN Raske töörügamine tuleb igati hästi välja. Ent suhtlemise ja kommunikatsiooniga võivad seonduda mitmesugused raskused – sa oled kinnine ja jälgid end liiga palju kõrvalt.

KAKSIKUD Ühiskondlikus sfääris on paljud protsessid kulmineerumas. Samal ajal võivad olla probleemiks juriidilised möödalaskmised või valeinfo. Intiimses liinis on loota edu.

VÄHK Asjad laabuvad, kuna suu-dad protsesse mõjutada soovitud suunas. Praegu on tavalisest kergem leida vaheldust – eelkõige pakub just suhtlemine suurimat vaimset rahuldust.

LÕVI Nüüd oled nii hea õpetaja kui ka hea õppija. Sinu ja teiste vahel liigub mõte ja info väga kiiresti – parim päev selleks, et kollektiivselt ühiste jõududega mingi raskema probleemi kallal pead murda.

NEITSI Mõni inimene räägib sinuga keeruliste märkide keeles. Sina ei viitsi mänguga kaasa minna ja tunned end seetõttu häirituna.

KAALUD Kuu positsioon viitab partnerluse suuremale osakaale. Intiimsuhe võib rohkem esile tõusta või võtta uusi vorme, mis kindlasti elule uut värvi lisavad.

SKORPION Hea päev süvenemi-seks ja keskendumiseks – eriti tööasjadesse. Teisel tasandil võib tegemist tulla loomade või kellegi haiguse-tervise teemadega.

AMBUR Kas info, mis on praegu sinu valduses, on piisavalt ajako-hane ja täpne? Peaksid kindlasti hoolitsema õigete faktide ja arvude eest.

KALJUKITS Päevamõjud soosivad enesevaatlust. Praegu mõjub sulle hästi rahulik omaette olemine. Ka tuleks sul püüda lõpetada pooli-kud tööd. Hoia tervist!

VEEVALAJA Uraani soodne asend aitab sul lahendada keerulisi prob-leeme ja likvideerib paljud takistu-sed. Tunned end võimekana.

KALAD Sul võib olla tunne, et kohe-kohe hakkavad mingid asjad juhtuma. Kerge ärevus mõjub hästi su loomingulisele võimekusele.

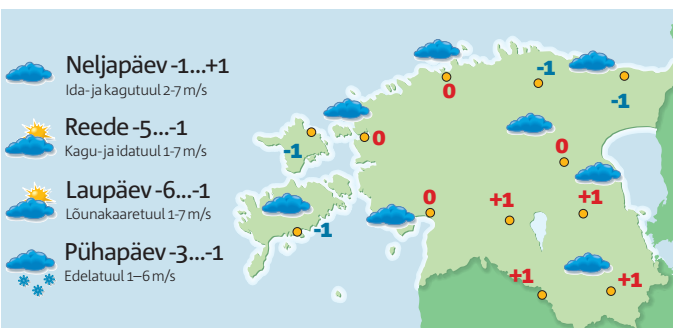
ILM

Neljapäev -1...+1
Ida- ja kagutuul 2-7 m/s

Reede -5...-1
Kagu- ja idatuul 1-7 m/s

Laupäev -6...-1
Lõunakaaretuul 1-7 m/s

Pühapäev -3...-1
Edelatuul 1-6 m/s

RISTSÕNA

	KOHEVATE JUUSTEGA INIMENE	AJUTINE VALTISUS	R. ABRAHA-MI OPERETT "SAVOY..."	ARMASTUS-HALDJAS	LIND	TANTS	LÕHNAVESI	KULTUURI-ASUTUS	KAHE RATA-TAGA KER-GE VANKER
	OKAY	ÜHTEPUHKU	HEITELING	POST SCRIPTUM	VIIRASTUS	LAULJA ITHAKA ...			
MELON-KÖRVIS									
LÄBIV AUK									
MASSITEA-BEVAHEN-DID									
ATMOSFAA-RINHAUTUS									
LÄTI PÄEVALEHT									
ULTRALÜH-LAINE									
NÄITLEIA									
LINN ITAALIAS									
NOOT									
RIIK (prants. k.)									
SORTIMENT									
AJAÜHIK									
KIBUVITS (ladina k.)									
OSKAR									
ITAALIA MÄND									
TOHUTU SEGADUS									
PEENETERA-LISED NISU-TANGUD									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

●● Noormees ja neiu otsustavad sõbrapäeva tähistada ja saadavad üksteisele SMS-e.

Neiu: „Pea meeles, et mulle meeldib punane ja poolmagus.”

Noormees: „Aga mulle must ja pitsiline...”

●● Neiu helistab noormehlele:

„Ega sa ometi unustanud ole, mis päev täna on?”

„Ei ole,” vastab noormees.

„Täna on püha Valentini päev.”

„Ja kuhu sa kavatsed mu sel puhul viia, kas restorani või ööklu-bisse?”

„Kirikusse!”

„Miks sinna?” imestab neiu.

„Paneme pühale Valentinile küünla!”

●● Ametnik märkab postimajas paksu kiilaspäist meest, kes klee-bib sõbrapäeva marke tohutule hulgalte roosadele ümbrikele, mille peal on punane süda. Sellega lõpuks ühele poole saanud, võtab mees lõhnaõlipudeli ja hakkab ümbrikke lõhnastama.

„Mida te teete, härra?” uudishi-mutseb postiametnik.

„Ma saadan tuhat sõbrapäeva kaarti tekstiga „Arva ära, kellelt?””

„Aga miks?”

„Ma olen lahutusadvokaat.”

SUDOKU Pappocom

Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

			1	7				
	8	5			3		9	
		4				6	5	
	9		8		1			3
4								8
2			5		4		6	
	3	7				2		
	4		7			3	8	
				8	6			

SUDOKU reeglid

●● Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus:

2	5	1	6	4	9	7	3	8
4	7	3	5	8	1	6	2	9
6	8	9	7	2	3	4	1	5
8	2	5	4	3	7	1	9	6
3	1	4	9	6	5	8	7	2
7	9	6	8	1	2	3	5	4
1	4	2	3	5	8	9	6	7
9	3	8	2	7	6	5	4	1
5	6	7	1	9	4	2	8	3

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi: www.epl.ee/sudoku

Pauer

KRISTIAN PAUR

TERVISEAMET HOIATAB: EESTISSE ON SAABUNUD USA VALENTINITÖBI - ÜLDINE SOOVITUS ON PÜSIDA SISERUUMIDES JA AMMUGA INIMESTEST EEMALE HOIDA!

artista.ee
2013_osa11

Nemi

LISE MYHRE

Teadus

Tiit Kändler
teadustoimetaja

TAIM

Robirohu robinsonaad

Saaremaa robirohi on soomukaliste sugukonda ja robirohu perekonda kuuluv taimeliik.

Nagu teisedki robirohud, on ta poolparasiit. Vähearenenud juurestikuga taim teiste taimedeta hästi hakkama ei saa. Ta kinnitab end haustorite abil teiste taimede juurte külge ja ammutab neilt toitaineid.

Selliseid liike, mis esinevad vaid piiratud alal, nimetatakse endeemideks. Üks kuulsamaid Eesti võimalikke endeeme on saaremaa robirohi (*Rhinanthus osiliensis*), mida on kasvamas leitud vaid Saaremaal Viidumäe looduskaitseala ja selle lähiümbruse allikasoodes. Saaremaa robirohu leidis esimest korda 1933. aastal botaanikahuviline arst Bernhard Saarsoo. 1934. aastal nimetas Viini botaanik Ronninger Saaremaalt leitud isendid Balkanimaades levinud rumeelia robirohu alamliigiks.

Robirohu perekonnas kasvab Euroopas umbes 30 poolparasiitset taimet. Viidumäe looduskaitseala kauaaegse Mari Reitalu andmetel kasvas 2003. aastal Saaremaal umbes 26 000 endeemse robirohu taimet.

2011. aastal valmis nüüdisaegne tegevuskava saaremaa robirohu kaitsmiseks aastateks 2012–2016. Mari Reitalu rahustab, et mingit erilist ohtu meil kasvavale haruldasele taimeliigile ei ole. Küll võib ohtu kujutada kuivendustööde lähedus ja selle tagajärjel tekkiv võsastumine. Siiani on teada umbes 70 leiukohta.

Saaremaa robirohi: Eesti päris oma taim

Ajal, mil jälle vaieldakse ägedalt selle üle, millal eestlasest sai eestlane, mõõdavad botaanikud Eestis kasvavate taimede haruldust. Õpikutõde on aastakümneid toetanud teesi, et Eestis kasvab vähemalt üks Eestile ainuomane taim. Täpsemalt kasvab see Saaremaal ja kannab nime saaremaa robirohi.

Selle haruldase taimet avastas ja kirjeldas seda esimest korda 1933. aastal Saaremaa Audaku leprosooriumi arst Bernhard Saarsoo. Hilissuvel augustis oma kollased õied lahiti lõõnud kuni poolemeetri kitsaste hambuliste lehtedega taim tundus botaanikahuvile arstile nõnda haruldane, et asistas lähemat uurimist. Ta jõudis järeldusele, et tegu on vaid Saaremaal kasvava taimega, endeemse robirohuga, mille ta nimetas saaremaa robirohuks.

See taim kasvab allikasooos, kus teisi robirohtusid ei kasva. Allikasoo omakorda lasub Saaremaa kõrgeima paiga, Viidumäe all. 1957. aastast loodud Viidumäe kaitseala üheks ülesandeks on meie kõige haruldasemat taimet kaitsta. Enne tuli pikka aega seletada, et see taim vaid selles paigas kasvabki ega ole mõne teise robirohu – nagu näiteks Rumeenias kasvava rumeelia robirohu teisend.

Krõbisev vili

Kuidas taim just robirohu nime on saanud, kes seda teab. Ega rahvas erinevatel robirohuliikidel vahet teinud. Gustav Vilbaste mahutas kõik eri nimetused oma sõjajärgses Eesti taimenimetuste raamatus ühe perekonnanime alla. Seda taimet on mitmel pool Eestis nimetatud ka krõbirohuks. „Suurem osa selle perekonna taimede nimetusi on ühenduses krõbisemise-ga: taimet vili on kotjaks paisunud tupes, mis kuivanult teeb krõbisevat häält, kui seda puu-

dutatakse,” kirjutab Vilbaste. Kuid Wiedemann kasutas oma sõnastikus robiheina, eks seegi andis oma panuse.

„Minu kolleegid on teinud viimaks tänapäevaste meetoditega selgeks saaremaa robirohu staatuse,” kinnitab Tartu ülikooli botaanikaprofessor Meelis Pärtel. „Paljud teavad seda kui vaid Eestis leivivat liiki, aga teadlaste vahel on olnud suuri vaidlusi – kas on tegu pigem mõne teise robirohu liigi eraldiseisva asurkonnaga? Geneetilised analüüsid on nüüd kinnitanud, et saaremaa robirohi on tõesti omaette liik, mis on tekkinud ja leibib vaid Eestis Saaremaal – teiste sõnadega on see meie endeem.”

Nüüd on Tartu ülikooli ökoloog ja maateaduste instituudi teadlased vanemteaduri Tatjana Oja juhtimisel analüüsinud esmakordselt saaremaa robirohu isendeid geneetiliselt ja võrrelnud saadud tulemusi ülejäänud robirohtude analüü-

Pikka aega tuli seletada, et meie robirohi on ainulaadne, mitte mõni teisend.

si tulemustega. DNA-analüüsid paljastasid, et saaremaa robirohi on iseseisev liik vaid talle omaste geeniteisendite ehk alleelidega. Meie endeem eristub selgelt nii rumeelia robirohust, Gotlandil leitud isenditest kui ka teistest lähiehmbruses levinud robirohuliikidest. Oma tulemused avaldasid Oja ja Tiina Talve ja nende kolleegid möödunud aasta lõpul ilmunud taimesüstemaatika ajakirjas Plant Systematics and Evolution ja mujalgi.

1934. aastal nimetas Viini botaanik Ronninger Bernhard Saarsoo poolt Saaremaalt leitud isendid Balkanimaades levinud rumeelia robirohu alamliigiks. „Hiljem on saaremaa robirohtu käsitletud

Robirohi on vähearenenud juurestikuga ja teiste taimedeta hästi hakkama ei saa.

Fotod: Wikipedia

eraldi liigina, kuid vaid isendi välimusel ja kasvukoha eripäral põhinevad järeldused ei ole toonud süstemaatikute hulgas üksmeelt, kas ja kuidas saaremaa robirohi ikkagi teistest robirohtudest eristub. Asja tegi segasemaks asjaolu, et alles hiljuti leidsid Rootsi botaanikud Saaremaa robirohu hule välimuselt ja kasvukohaeelistuselt väga sarnaseid taimi Gotlandi saarelt,” selgitab Tatjana Oja.

Saadud tulemus tähendab, et saaremaa robirohi on tões-

ti Viidumäe allikasoodes tekkinud eraldiseisev liik ning Eesti võib olla uhke vaid meil esineva taimeliigi üle. „Samal ajal on selle unikaalse harulduse kaitsmise vastutus ainult meil endil,” hoiatab Oja. „Saaremaa robirohi on looduskaitse all ja kuulub Eesti punasesse raamatusse, aga tema ja teiste väga haruldaste liikide efektiivseks kaitseks on hädavajalik teada ka üksikute populatsioonide geneetilist struktuuri, mille kirjeldamine seisab veel ees.” ●

LOE SELLE NÄDALA MAALEHEST:

Uus äri: maja meile, pension teile!

» Vanainimesed kardavad oma kodu magusa KINNISVARAPENSIONI vastu vahetada

LOE VEEL:

- » Antsla **VOLIKOGU LIIGE KADUS** koos PRIA ja valla abil soetatud varaga.
- » Tasuta bussisõidu taustal on tallinnaseks hakkamises ka mitmeid **VARJUKÜLGI**.

LEHT + DVD

●●● Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastoid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastoid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetuse: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee **Eesti uudised** 680 4400, **kohalikud uudised** 322 3487, **välisuudised** 680 4455, **Ärileht** 680 4400, **arvamus** 680 4450, **kultuur** 680 4470, **sport** 680 4490. **Tellimine** 680 4444, **tellimine välismaale** KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, **reklaam** 680 4500. **EPL Online** www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

